

Bratislavský KURIÉR®

130 000 VÝTLAČKOV

www.bratislavskykurier.sk

ZADARMO

NOVINY PRE BRATISLAVČANOV A NÁVŠTEVNÍKOV HLAVNÉHO MESTA

**Komín
na Čulenovej
pomaly mizne**

str. 2

**Jednosmerky sú
najrýchlejším
riešením**

str. 5

**Stará radnica
odkryla
tajomstvá**

str. 16

OD SEPTEMBRA JE BRATISLAVSKÝ HRAD OPĚT PRÍSTUPNÝ VEREJNOSTI

Bratislavský hrad začína postupne získavať novú tvár. Pavučina lešení, do ktorých bol hrad rok schovaný, sa postupne vytráca. Sivastý náter fasády, na ktorý sme boli zvyknutí, sa vracia do pôvodnej bielej farby a momentálne sa na hradnom vrchu vypína krásna monumentálna stavba. Na jej rekonštrukciu bolo v štátnom rozpočte vyčlenených 32 miliónov eur, doteraz sa minulo 19 miliónov eur.

Novinkou, ktorú prinesie rekonštrukcia a Bratislavčania si ju budú môcť už onedlho obzrieť, je rozšírenie vonkajšieho osvetlenia hradu. Nahradia sa nevyhovujúce časti existujúceho osvetlenia a svetlo sa rozšíri aj na hradby. V minulosti bola nasvietená len južná strana hradu a hradby neboli osvetlené vôbec. Nové osvetlenie by malo byť komplexné v dvoch tónoch bielej.

(pokračovanie na str. 9)

STARÚ TRŽNICU MENIA NA MAGICKÉ HIMALÁJE

O budúcnosti Starej tržnice stále nie je rozhodnuté. Až septembrové mestské zastupiteľstvo môže ďalej pohnúť s jej osudom. Kým však zasadne zastupiteľstvo a určí ďalšie smerovanie historického objektu, poslúžia nevyužívané priestory na prezentovanie výstavy **Magické Himaláje**.

Ešte do mája sa za horúceho kandidáta, ktorý by mohol byť nájomníkom Starej tržnice, považovala spoločnosť Devel Gallery. Zmluvne mala mať objekt v prenájme na desať rokov. Za toto obdobie by spoločnosť zaplatila 8,3 milióna € ako nájomné a minimálne 1,5 milióna € za rekonštrukciu budovy. K

podpisu zmluvy však nedošlo.

Mesto chce vypísať obchodnú súťaž, tento krok však skomplikovala novela zákona o majetku obcí a vyšších územných celkov. Najbližšie sa o ďalšom postupe bude hlasovať na septembrovom zasadnutí mestského zastupiteľstva. Mali by sa tu upresniť podmienky obchodnej súťaže alebo inej alternatívy v správe budovy. V máji nám povedala riaditeľka bratislavského magistrátu Anna Pavlovičová, že primátor jednoznačne vyhlásil, že mesto objekt predávať nebude. Do úvahy teda prichádza možnosť prenájmu budovy alebo zostane v správe a prevádzke mesta.

Kým sa rozhodne o ďalšom postupe ohľadom Starej tržnice, bude v jej interiéri inštalovaná výstava **Magické Himaláje**. Tú mali možnosť vidieť návštevníci SNM v rámci výstavy Šangri-la. „Hlavné mesto sa rozhodlo priestor Starej tržnice využívať ako verejný a tržnicu využije na inštaláciu výstavy pod názvom: **Magické Himaláje**. Výstava bude otvorená 10. septembra 2009 a predbežne by mala trvať do konca januára 2010,“ povedala hovorkyňa primátora Beatrice Szabóová.

(pokračovanie na str. 3)

Interiér tržnice zaplnia symboly Himalájí

FOTO: Miroslav Košírer

ZO STARÉHO MOSTA ODSTRAŇUJÚ STARÉ INŽINIERSKE SIETE

Piliere bratislavského Starého mosta sú sčasti opravené, ukončená je ich sanácia pod železničnou časťou. Prieskumom, ktorý sa začal koncom apríla, sa zistili nedostatky v podobe vyplaveného betónu - v časti ponorenej v Dunaji. Piliere preto zvnútra vyplňali cementovou maltou a vystužili oceľovými prútmi. Kým každý piliér dostatočne vyplnili, museli ho 17-krát navštíviť. Najviac poškodené boli tretí a štvrtý piliér v prúdnickej Dunaji. Po presunutí dopravy sa budú rovnakou metódou opravovať aj ostatné piliere pod cestnou časťou. Piliere získajú opravu väčšiu stabilitu a budú pripravené niesť Starý most minimálne ďalších päťdesiat rokov.

V uplynulých dňoch začala spoločnosť METRO Bratislava s odstraňovaním starých inžinierskych sietí zo Starého mosta. Sú to potrubia, ktoré sa v súčasnosti nevyužívajú. Ide o dva prázdné oplechované kábelovody, oceľovú chráničku a rúru. Odstránenie nefunkčných sietí bude hotové v najbližších týždňoch. Nevyžiada si žiadne ďalšie dopravné obmedzenia, a teda sa nedotkne premávky MHD.

Na Starom moste sú aj ďalšie inžinierske siete, ako napríklad optické káble, plynovod, vodovod, elektrické káble, či káble vysokého napätia. Keďže tie sa momentálne využívajú, bude sa musieť pristúpiť k inému riešeniu. Niektoré majú náhradu, tie sa budú dočasne odstrániť bez problémov, pri ostatných sa rokuje o náhradných riešeniach (napríklad prekládkach).

Dočasné aj úplné odstránenie inžinierskych sietí je nevyhnutné pre opravu Starého mosta. Tá sa začala v apríli tohto roka a ukončená by mala byť v októbri na budúci rok. Starý most je najstarším bratislavským mostom. K oprave pristúpil bratislavský magistrát pre jeho havarijný stav. Oprava mosta si vyžiada 18 miliónov eur. Mesto Bratislava tiež naďalej pokračuje v projekte elektrifikácie zo Šafárikovho námestia na petržalskú Bosákovu ulicu a ďalej do Janíkovho dvora.

(rm)

Dvojtyždenník **Bratislavský kuriér** vydáva Staromešťan, s.r.o. Šéfredaktor: Peter Kimijan, sefredaktor@skurier.sk, E-mail: redakcia@skurier.sk, tel. č.: 02/ 544 377 81 Inzercia: inzercia@skurier.sk. **Nová adresa redakcie:** Ventúrska č. 4, 811 01 Bratislava. Tlač: Versus, a.s. Bratislava, www.versusprint.sk Distribúcia: bezplatne do všetkých domácností a firiem v Bratislave. Registrované MK SR: RP 2436/08.

KOMÍN NA ČULENOVEJ JE NIŽŠÍ UŽ O TAKMER POLOVICU

Bývalý teplárenský komín na Čulenovej ulici, ktorý v júli začali ručne odstraňovať, je už nižší o takmer polovicu. Zo 120-metrového komína tak za mesiac a pol „odkrojili“ už približne 50 metrov. Z areálu sa má zachovať len pamiatkovo chránená budova teplárne od svetoznámeho architekta Dušana Jurkoviča, ktorá je kultúrnou pamiatkou.

Spoločnosť Penta Investments dala pred odstrelom

Prevažná časť komína, ktorý plnil svoju funkciu do roku, bude odstránená ručne, posledných 30 metrov odstráni stroj zostrihaním.

Komín, ktorého výstavba trvala v 70. rokoch asi 2 roky, mal v korune priemer 6 metrov, na úrovni terénu približne 13 metrov. Bočný otvor do komína je vo výške 30 metrov. Definitívne by mohol byť komín minulostou koncom septembra až v októbri.

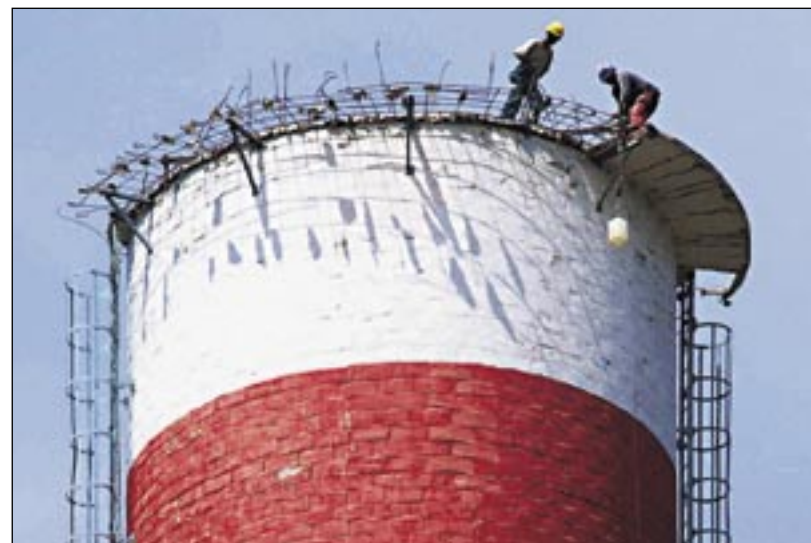
Priemyselné priestory

prednosť ručnému rozoberaniu, ktoré je šetrnejšie a bezpečnejšie k okoliu. Denne tak subdodávateľ odstráni 1,6 až 2 metre z výšky komína. Betónové tvárnice s výstužou tak po mechanickom odvrtaní padajú dovnútra komínového otvoru, odkiaľ sú postupne vyváňané a pripravené na ďalšie použitie v ďalšej stavebnej činnosti.

chce investor zmeniť na multifunkčné. Okrem bytov tu majú vzniknúť aj obchody a kancelárie. Ako bude celý projekt vyzeráť, má ukázať medzinárodná architektonická súťaž, ktorú chce investor vypísať na jeseň.

(pk)

Z areálu sa zachová iba pamiatkovo chránená tepláreň

FOTO: Miroslav Košírer

DOTERAZ VYZBIERALI V LESOPARKU VYŠE 50 TON ODPADU

Mesto Bratislava začalo koncom júna čistiť lokalitu v Petržalke, kde v budúcnosti vznikne nový mestský Lesopark Draždiak. Samospráva chce zo 62-hektárového neupraveného pozemku znečisteného skládkami odpadu vybudovať park určený na rekreáciu a šport. V lesoparku by mali v budúcnosti osadiť nové lavičky, osvetlenie a vybudovať prírodné športoviská.

Do čistiacej prípravnej práce sa zapojilo približne 20 ľudí, ktorí už vyčistili a orezali dreviny popri asfaltovej ceste od hájovne po Dolnozemskej, popri Kutlíkovej ulici, kde sa kríky rozrastali do polovice chodníka a obmedzovali pohyb chodcov. Zároveň sa lokalita čistila od komunálneho odpadu. Na celej ploche od hájovne medzi Malým Draždiakom a asfaltovou cestou boli ošetrované dreviny pre bezpečný pohyb návštevníkov. Lokalita okolo Veľkého Draždiaka sa každodenne čistí od komunálneho odpadu a vynášajú sa odpadové koše. V letnom období je tu zvýšená návštevnosť a tým aj zvýšené množstvo komunálneho odpadu. Doteraz sa vyzbieralo a odviezlo vyše 50 ton odpadu.

Hlavné mesto požiadalo začiatkom júla mestskú časť

Petržalka o ozdravné opatrenie v severnej časti lokality. Ide o výrub topoľa šľachteného, ktorý je v zlom zdravotnom stave, čím ohrozuje bezpečnosť občanov. V centrálnej zóne je tiež plánovaný dendrologický prieskum drevín. Po vydaní rozhodnutia petržalskou samosprávou (pred-

pokladá sa v októbri tohto roka) sa bude v prípravných prácach v Lesoparku Draždiak pokračovať.

Hlavné mesto má v rozpočte do roku 2010 vyčlenených na Lesopark Draždiak vyše 4 milióny eur. Magistrát tiež požiadala mestskú políciu o zvýšenie kontrol v lokalite, najmä dodržia-

vania zákazu vjazdu motorových vozidiel. Od vybudovania nového Lesoparku Draždiak hlavné mesto očakáva takú zmenu prostredia, ktorá umožní bezpečnú a kultúrnu rekreáciu v zastavanom území mesta.

(rm)

KORUNOVAČNÉ SLÁVNOSTI SA NAPOKON USKUTOČNIA

Nad tohtoročnými Korunovačnými slávnosťami visel pre odstúpenie generálneho partnera podujatia dlho otáznik, no nakoniec si každý návštevník historického centra bude môcť 5. a 6. septembra zaspomínať na rok 1638 a korunováciu uhorskej kráľovnej Márie Anny Habsburskej. Kráľovský pár bude tvoriť v tomto roku duo z nedávnej tanečnej šou Ivana Surovcová a Filip Tůma.

Pre návštevníkov podujatia je pripravený sprievodný program v podobe prenášania korunovačných insignií z Bratislavského hradu spolu s korunovačným sprievodom, tradičnej ľudovej veselice, rytierskych turnajov, dobových remeselníkov,

historickej strelnice, dobovej hudby a pod. Nebudú chýbať ani korunovačné hody a Bratislavský jarmok na Hviezdoslavovom námestí otvorený už od piatka 4. septembra. Samotný obrad korunovácie sa uskutoční taktiež na Hviezdoslavovom námestí, pričom vstup je voľný. Program podujatia sa dozviete na našej internetovej stránke www.bratislavskykurier.sk.

(pk)

NOVODOBÉ KORUNOVÁCIE V BRATISLAVE:

- 2003 - Maximilián II. (Matej Landl)
- 2004 - Mária Španielska (Anna Šišková)
- 2005 - Rudolf II. (Vladimír Hajdu)
- 2006 - Matej II. (Martin Nikodým)
- 2007 - Anna Tirolská (Zuzana Fialová)
- 2008 - Ferdinand II. (Maroš Kramár)
- 2009 - Mária Anna Habsburská (Ivana Surovcová)

SAMOSPRÁVA JE PRIPRAVENÁ VÝSTAVBU OBCHVATU MESTA MAXIMÁLNE URÝCHLIŤ

Doprava v Bratislave sa čoraz viac zhoršuje. Vodiči musia rátať so zápchami a kolónami. Pomôcť zlepšiť situáciu by malo vybudovanie obchvatu mesta – diaľnice D4. O riešení situácie rokovali predseda Bratislavského samosprávneho kraja Vladimír Bajan a primátor Bratislavy Andrej Ďurkovič s ministrom dopravy, pôšt a telekomunikácií Ľubomírom Vážnym. Päťdesiatkilometrový okruh, z ktorého vyše dvojkilometrový úsek od rakúskej štátnej hranice po napojenie na diaľnicu D2 je už v prevádzke, by mal viesť od mimoúrovňovej križovatky Jarovce, severne od Rusoviec a následne estakádami a šiestym bratislavským mostom poza Slovnaft, k letisku Milana Rastislava Štefánika. Odtiaľ povedie dvoma tunelmi a vyústi pri Ivanke pri Dunaji. Súčasťou projektu je aj u nás najdlhší (9,5 kilometrový) tunel popod Malé Karpaty, ktorý by mal vyústiť pri Stupave. Diaľnica bude ďalej pokračovať

plánovaným mostom cez rieku Moravu do Rakúska a uvažovanou rýchlostnou komunikáciou F8 do Viedne. S obchvatom rátajú aj územné plány mesta a kraja.

Predstavitelia krajskej i mestskej samosprávy deklarovali pripravenosť angažovať sa a podporovať čo najrýchlejšie začatie výstavby obchvatu v časti, kde pretína rieku Dunaj, ako aj časti, ktorá je spoločná pre všetky alternatívne varianty trasovania obchvatu. Všetky zainteresované strany – rezort dopravy, kraj a mesto – sa dohodli na príprave záväzného harmonogramu prác, ktorý by mala posúdiť aj vláda. Obchvat Bratislavy je dôležitou dopravnou stavbou nielen z pohľadu Bratislavy a Bratislavčanov, ale je nevyhnutný aj z hľadiska tranzitu dopravy na celé Slovensko.

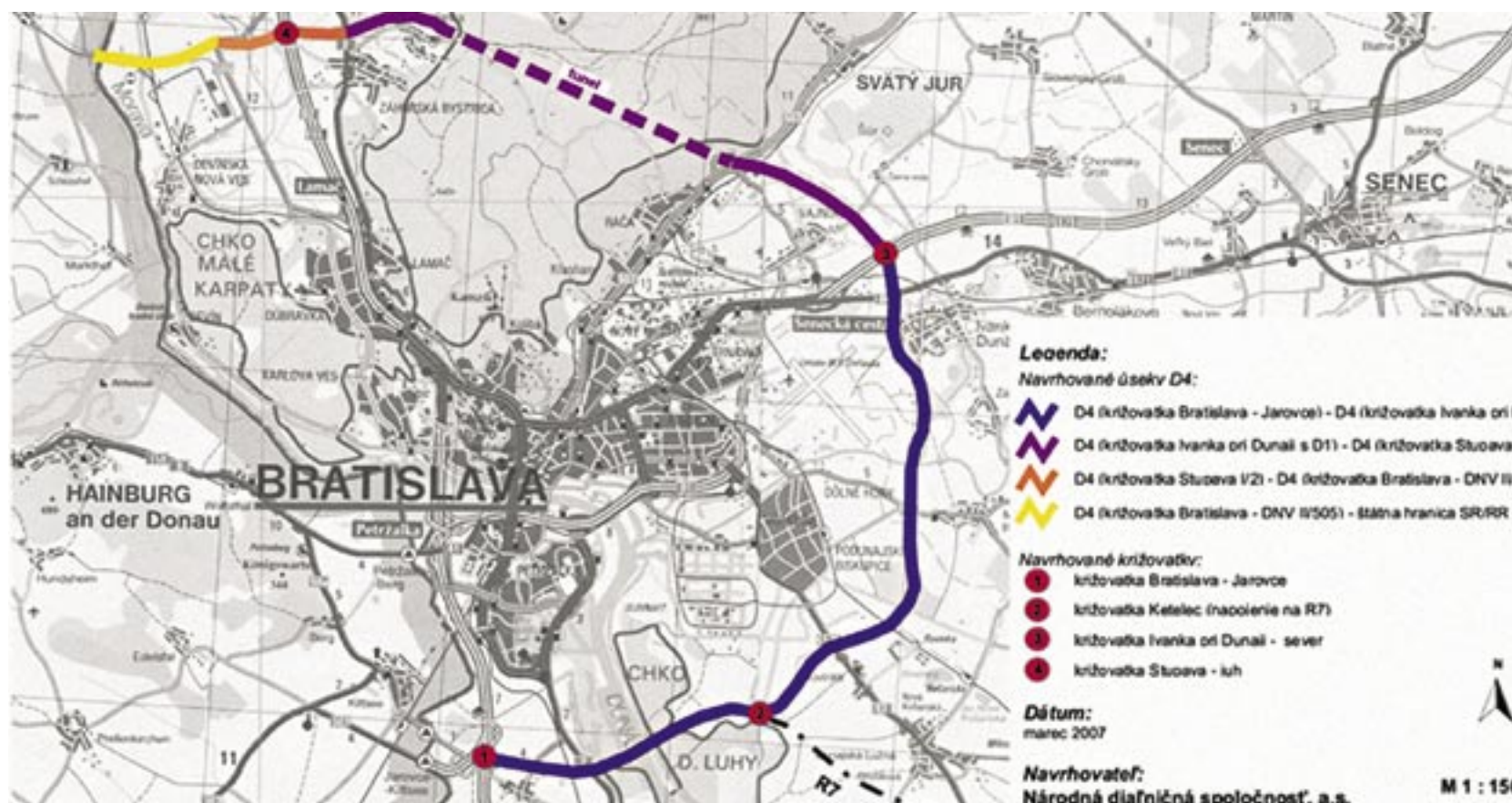
Výstavba obchvatu Bratislavy si vyžiada 2 miliardy eur a financovaná by mala byť prostredníctvom PPP projektu.

Samospráva Bratislavy chce celý proces maximálne urýchliť, pričom ide aj o súlad s návrhmi ministerstva dopravy a Národnej diaľničnej spoločnosti. Vláda sa podľa primátora Ďurkovského snaží pripraviť pro-

jekt obchvatu Bratislavy počas budúceho roka do štádia, aby sa o ňom mohlo rozhodnúť čo najskôr.

(rm)

STARÚ TRŽNICU MENIA NA MAGICKÉ HIMALÁJE

(pokračovanie zo str. 1)

Ak sa však na niektorom s nadsádzajúcich zastupiteľstiev nájde iné riešenie, výstava sa predčasne ukončí. „V prípade, že do konca januára mesto vyberie nájomcu alebo sa iným spôsobom rozhodne využívať Starú tržnicu (napríklad ju samo bude prevádzkovať), výstava bude do 10 dní ukončená,“ doplnila hovorkyňa.

Výstavu Magické Himaláje stavajú pracovníci od začiatku júla pod vedením stavbyvedúceho Bedřicha Nerada. Autorom výstavy je cestovateľ Jiří Šaroch, ktorý svoje zážitky sprostredkúva v zaujímavých výstavách. Okrem výstav môžeme jeho prácu vidieť napríklad aj v pražskej ZOO, kde navrhoval niektoré pavilóny. Výstava Magické Himaláje je inštalovaná prevažne do suterénu Starej tržnice, avšak zaplnené bude aj poschodie. Hneď po vstupe do budovy uvidia návštevníci zasnežené himalájske štíty, tečúcu rieku či nádherné chrámy inšpirované ázijskými kultúrami. Na poschodí sa budú nachádzať obchody, čajovňa, menšie výstavy fotografií a približne o dva mesiace by sa mal dobudovať chrám, ktorý prídu vysvätiť mnísi.

Veronika Ševčíková

SKONČILI BÚRANIE ZIMÁKU

Od konca apríla, kedy sa oficiálne začala rekonštrukcia Zimného štadióna Ondreja Nepelu, sa bratislavský „starý zimák“ zmenil na nepoznanie. Zo starej budovy zostalo torzo - z vonkajšej strany je vidieť len skelet, úplne zbúraná bola susedná tréningová hala. V súčasnosti sú už ukončené búracie práce a začala sa montáž nosnej ocelevej konštrukcie hlavnej haly. Pôvodný štadión bude obštvávaný novými priestormi. Zároveň sa začali robiť základové steny pre objekty plánovaných garáží a tréningových hál. Návštevníkom bude k dispozícii 400 parkovacích miest v dvoch podzemných podlažiach.

Prestavbu štadióna pre 10 000 divákov neovplyvnila ani globálna hospodárska kríza. Každý mesiac sa na stavbe preinvestuje približne 1,5 milióna eur. Začiatkom augusta si plánované dejisko svetového hokejového šampionátu v roku 2011 prezrel aj premiér Robert Fico, podľa ktorého by štadión mohol začať skúšobnú prevádzku koncom budúceho roka. Prestavba štadióna bude stáť 75 miliónov eur, z toho 40 miliónov poskytne vláda. Všetky práce by mali byť ukončené do konca februára 2011.

V súvislosti s rekonštrukciou Zimného štadióna Ondreja Nepelu je naďalej úplne uzatvorená ulica Odbojárov - v dĺžke 100 metrov - vo vyústení do križovatky s Trnavskou cestou. Táto zmena potrvá až do konca februára 2011.

(rm)

VYBERÚ VYŠŠIU DAŇ Z NEHNUTEĽNOSTI

Napriek tomu, že sadzby dane z nehnuteľností na území Bratislavy sa nemenili od roku 2005, vyrubená daň z nehnuteľností na rok 2009 je mierne vyššia oproti roku 2008.

Pokiaľ finančná kríza neovplyvní nejakú podstatne výšku zaplatenej dane z nehnuteľností na rok 2009, hlavné mesto by malo vybrať 41 492 398 eur (1 miliarda 250 miliónov korún, za rok 2008 to bolo 1 miliarda 234 miliónov korún). V zmysle rozpočtových zásad sa príjmy dane z nehnuteľností za rok 2009 delia v pomere 50 % pre hlavné mesto Slovenskej republiky a 50 % pre mestské časti Bratislavy.

Hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava ako správca dane z nehnuteľností zaslalo do 15. 6. 2009 platobné výmery na daň z nehnuteľností na rok 2009. Celkovo bolo zaslaných 182 tisíc platobných výmerov, z toho cca 6 tisíc pre právnické osoby, 176 tisíc pre fyzické osoby. Daň nad 66 EUR fyzické osoby (666 EUR právnické osoby) sa platí v štyroch splátkach ročne, takýchto bolo zaslaných cca 27 tisíc platobných výmerov.

Prednostne boli zasielané platobné výmery od marca 2009 pre právnické osoby a výmery na štyri splátky. Platobné výmery pre fyzické osoby, ktorých je najviac, boli zasielané prostredníctvom Slovenskej pošty, a. s. v niekoľkých etapách tak, aby sa podľa možností nevytvárali návaly na dodacích poštách.

V prípade, ak si adresát nevyzdvihol platobný výmer na pošte v stanovenej odbernej lehote, zásielka bola vrátená odosielateľovi. V tomto prípade odporúčame kontaktovať pracovisko magistrátu pre správu dane z nehnuteľností, bližšie informácie a kontakty sú uvedené na internetovej stránke www.bratislava.sk, dane a poplatky, daň z nehnuteľností.

(pk)

POSLANCI SCHVÁLILI VYRADENIE MŠ NA DOBŠINSKÉHO ULICI

Poslanci miestneho zastupiteľstva mestskej časti Bratislava-Staré Mesto schválili 8. júla 2009 per rollam (bez toho, aby sa zastupiteľstvo zišlo, pričom poslanci hlasovali jednotlivo písomnou formou) návrh na vyradenie Materskej školy na Dobšinského ul. 2 zo siete škôl. Rovnako postupovali v prípade tamojšej výdajne školskej jedálne.

Staromestskí poslanci tento svoj krok podmienili na júnovom rokovaní predchádzajúcim kladným vyjadrením bratislavského mestského zastupiteľstva vo veci prevodu budovy materskej školy a pozemku pod ňou z majetku hlavného mesta do majetku mestskej časti Bratislava-Staré Mesto. V prípade, že by sa tak na rokovaní mestského zastupiteľstva 2. júla 2009 nestalo, bol by ohrozený jeden z kľúčových zámerov samosprávy – postaviť budovu slúžiacu staromestským seniorom. Mestská časť totiž môže investovať peniaze výlučne do svojho majetku, ak by jej budova a pozemok na Dobšinského ul. č. 2 nepatrili, nemohla by svoj

plán realizovať.

Ako staromestská samospráva už pred niekoľkými mesiacmi prezentovala, na mieste materskej školy má v úmysle vybudovať zariadenie pre seniorov. Po jeho realizácii sa sem presťahujú klienti ZOS (zariadenie s opatrovateľskou starostlivosťou), ktoré sa v súčasnosti nachádza v troch upravených, napriek tomu nevyhovujúcich bytoch. V domoch, kde sa nachádzajú, nie sú výtahy ani balkóny, preto imobilní a na cudziu pomoc odkázaní klienti nemôžu počas svojho pobytu v ZOS vychádzať von.

Nové sociálne zariadenie poskytne okrem dočasného ubytovania seniorom viaceré služby a priestory na voľný čas. V rozpočte mestskej časti na rok 2009 je vyčlenená suma 166-tis. eur (5 mil. Sk) na vypracovanie projektovej dokumentácie a začatie stavebných prác. V predbežných rozpočtoch na roky 2010 a 2011 figurujú ďalšie financie.

(pk)

Z materskej školy chcú poslanci vybudovať zariadenie pre seniorov

FOTO: Miroslav Košířer

NAJPROBLÉMOVEJŠÍ JE DLHODOBO BARBARON

Povolenie na otvorenie letných záhrad v bratislavskej mestskej časti Staré Mesto získalo v tohtoročnej sezóne 104 prevádzok. Tento počet – s ohľadom na minulé roky – je ustálený. Novinkou sú záhrady napr. na Medenej ul., Rudnayovom námestí, na Bielej ul., Hviezdoslavovom nám. a začiatkom leta dostali túto možnosť po júnovej zmene všeobecne záväzného nariadenia o pešej zóne tiež prevádzky na uliciach Strakova, Na vršku a Baštová.

Žiaľ, nie všetci prevádzkovatelia exteriérových sedení rešpektujú podmienky stanovené v miestnom záväznom nariadení. V súčasnosti vedie mestská časť správne konanie s prevádzkovateľmi terás na Laurinskej ul. a Hviezdoslavovom nám. (Koliba), ktorí zastrešili terasy

neprijateľným spôsobom. Rovnako postupujeme voči prevádzke na Panskej 29 (Northon), ktorá nemá povolenie mestskej časti na zriadenie letnej terasy, a prevádzke na Sedlárskej 2 – 4, ktorá nezískala súhlas vlastníka objektu (hlavné mesto) na otvorenie exteriérového sedenia.

Obyvatelia Starého Mesta aj v tomto roku kritizujú hlučnosť, ktorou ich obťažujú viaceré prevádzky pôsobiace na území mestskej časti. K takým patrí El Diablo na Sedlárskej 6, Havana a Medúza na Michalskej ul. Občania sa sťažujú aj na Klub 80 na Ventúrskej 3 (vo dvore).

Dlhodobou najproblémovejšou je podľa staromestskej samosprávy prevádzka Barbaron (patrí spoločnosti BARBARAN) na

Obchodnej 31. Jej konateľ ignoruje všetky kroky vrátane správnych konaní, ktoré mestská časť podnikla v snahe zvrátiť situáciu, aby tunajší

obyvatelia mohli v noci nerušene spať.

(pk)

INZERCIA

JEDNOSMERKY SÚ NAJRÝCHLEJŠÍM RIEŠENÍM

ROZHOVOR

s námestníkom primátora
Milanom Čílekom

Na semaforoch deviatich bratislavských križovatiek a troch priechodoch pre chodcov začalo mesto testovať prerušovaný zelený signál pre autá. Po šiestich mesiacoch

vyhodnotí, či bude novinku postupne zavádzať po celom meste. Magistrát očakáva zvýšenie bezpečnosti a plynulosti dopravy. O „blikavej zelenej“ hovoríme s námestníkom primátora Milanom Čílekom.

Novinka na križovatkách vyvoláva stále záujem i polemiky. Ako toto technické nález vni mate dnes?

Vo svete už skúsenosti s podobným systémom majú. Aj

v rámci Európskej únie. Jej dva najsilnejšie štáty – Francúzsko a Nemecko – nie sú priaznivcami systému blikajúcich križovatiek. Naopak, menšie štáty, ako je napríklad Rakúsko a Slovinsko majú veľmi dobré ohlasy i skúsenosti. V týchto krajinách však z hľadiska noriem blikajúca zelená znamená niečo iné ako u nás. Kým u nich „oranžová“ znamená „stop“, podľa nášho zákona o premávke umožňuje ešte vodičovi cez križovátku prejsť, samozrejme, ak tým neohrozí ostatných účastníkov cestnej premávky. Uvedomujem si, že legislatíva v tomto prípade predbehla normu.

Blikajúca zelená je skutočne Čílekov projekt. Mojm cieľom však sú blikajúci panáčikovia na priechodoch. Dôvodom je viac, spomeniem aspoň to podstatné.

My, ako komunálni politici, sme tu na to, aby sme plnili rozumné požiadavky ľudí. Viacerí obyvatelia najmä Starého Mesta sa často sťažujú na príliš krátky interval „zelenej“ najmä na priechodoch, ktoré prechádzajú dvoma cestami. Taký je napríklad aj na Kamennom námestí. A tak mnohí majú obavy, že nestihnú prejsť na druhú stranu. Takže blikajúci panáčik by znamenal väčší komfort pre chodcov. Žiaľ, to im súčasná

norma vôbec neumožňuje.

Ako funguje „blikáčka“ v praxi?

Pokiaľ nebude zelená na semafore blikáť, tak má vodič istotu, že cez križovátku prejde bez toho, aby musel zrýchliť. Posledné dve sekundy „trvania“ zelenej bude svetlo blikáť, čo ho upozorní, že naskočí oranžová a následne červená. Vtedy už musí vodič spomaliť. Nedá sa vylúčiť, že niektorí šoféri sa budú správať nevyspytateľne – teda zrýchlia. Uvidíme, ako sa tento testovaný systém osvedčí, či sa u Bratislavčanov ujme. Rozhodne však budem bojovať minimálne za blikajúceho panáčika a blikajúcu šípku doprava. Legislatívny proces je veľmi komplikovaný a komunálni politici ho môžu ovplyvniť minimálne. Ale nevzdávam sa....

Áké sú prvé skúsenosti?

Doterajšie reakcie sú skôr pozitívne, kritika smeruje na príliš krátky interval blikajúcej zelenej. To však vyplýva z celkového systému riadenia križovatiek v meste. V súčasnosti väčšina funguje v dynamickom režime, kde je nastavený iba minimálny a maximálny čas zelenej napr. 5 - 25 sekúnd. Dopravná polícia vyhodnocuje impulzy od prichádzajúcich áut a môže „zelenú“ podľa potreby predĺžiť alebo skončiť. A tak pri zelenej, ktorá trvá 5 sekúnd, môže na dynamicky riadených križovatkách vzniknúť problém.

Už som spomínal, že EÚ pripúšťa túto legislatívu, ale dvaja kľúčoví hráči – Nemecko a Francúzsko – tento systém nemajú a nechcú ho mať. Rakúšania a Slovinci zaň bojujú. My si to odskúšame a uvidíme...

Jednoznačný názor máte aj na ďalšiu dopravnú značku...

Irituje ma ďalšia značka na semafore – šípka doprava. Z hľadiska bezpečnosti by bolo oveľa výhodnejšie, keby blikala. Lebo priznajme si, sme rôzni vodiči. Nie každý je obozretný a vníma aj dianie okolo seba. Žiaľ, norma nám ani tento návrh neumožnila aplikovať v praxi.

Nedávno vyvolal veľkú diskusiu a polemiku aj návrh zjednosmerniť niektoré cesty...

Tento návrh sa tiež zrodil u mňa. Na začiatku volebného obdobia tu sedelo veľa odborníkov, ponúkali rôzne riešenia, ako riešiť nielen dopravu. Výrazne zlepšenie dopravy budovaním mimoúrovňových križovatiek či estakád nie je v najbližších 20 rokoch reálne. Musíme si uvedomiť, že jestvujúce komunikácie nemôžeme nafúknuť, takže jednou z možností ako zjednodušiť dopravu v kolíznych bodoch je vytvorenie jednosmerných ciest. Najskôr treba zjednosmerniť cesty III. a IV. kategórie, teda obslužené komunikácie a až potom prídu na rad „jednotky“ a „dvojky“, ktoré spravuje Magistrát a jazdí po nich MHD. Ktorých ciest sa to bude týkať, určí odborná analýza, ktorá bude hotová do konca marca budúceho roka. Jej cena by nemala presiahnuť 30-tisíc eur. Už dnes však viem, že to vo volebnom roku bude ťažko priechodné, hoci je skutočne jednoduché a pragmatické riešenie neúnosného stavu dopravy v meste.

Eleonóra Bujačková

V STAROM MESTE PRIBUDNÚ JEDNOSMERKY

Ulice Kuzmányho, Lermonthovova, Holubyho, Lichardova a Tvarožkova nezmenia svoj charakter, ostanú aj naďalej obojsmerné. Po niekoľkotýždňovej verejnej diskusii, do ktorej sa Staromešťania zapojili v písomnej podobe a následných osobných stretnutiach poslancov s občanmi priamo v teréne, k tomuto záveru dospela minulý týždeň na svojom rokovaní komisia dopravy miestneho zastupiteľstva mestskej časti Bratislava-Staré Mesto.

Projekt s názvom „Zjednosmernenie ulíc a Zóna 30 – Staré Mesto“ sa v tejto etape dotkne cca 20 komunikácií. A to v lokalite ohraničenej ulicami Mudroňova, Stará Vinárska, Novosvetská, Nekrasovova, Kalvária, Pražská, Štefánikova a Palisády. Staré Mesto týmto projektom vlastne pokračuje v zjednosmerňovaní ciest III. a IV. triedy s cieľom zlepšiť plynulosť a bezpečnosť cestnej premávky.

Zmena organizácie dopravy súčasne prispeje k vylúčeniu tranzitujúcich vozidiel. To sa odrazí v zlepšenej kvalite bývania tunajších obyvateľov a možnosti legálne parkovať na tunajších úzkych jednosmerných uliciach. Pri obojsmernej premávke to v súvislosti s prijatou novou legislatívou nie je prípustné - motoristom preto v súčasnosti hrozí odtiahnutie áut.

Ďalším krokom samosprávy bude riešenie uličného parkovania vo všetkých šiestich oblastiach vrátane vyhlasovania nových spolpatnených parkovacích zón.

(pk)

INZERCIA

DEŇ OTVORENÝCH DVĚRÍ

Dopravného podniku Bratislava, a.s.
vo vozovni Jurajov dvor v Bratislave
v sobotu 5.9.2009

vstupy z Vajnorskej a Bojníckej ulice
Doprava na DOD 2009 na linkách číslo 2, 4, 204, 205, 53, 63, 65, 67, 96 a mimoriadnych linkách číslo 10, 214 bude zadarmo
Linky budú označené logom DOD 2009

PROGRAM:
Mažoretky TINA
Detský folklórny súbor VIENOK

ZUZANA SMATANOVÁ
VIDIEK
LOJZO

SPRIEVODNÉ AKCIE:
Detské atrakcie, hry a súťaže
Jazda zručnosti vodičov DPB, a.s.
Jazda vláčikom a bus-kabrioletom po areáli Rozprávkového autobusu
Prehliadka historických a moderných vozidiel MHD
Vyhlásenie najlepších vodičov DPB, a.s.

100 rokov trolejbusov
v BRATISLAVE

GOOGLE PRE SENIOROV

Staromestská knižnica opäť otvára kurzy počítačovej gramotnosti pre svojich čitateľov v seniorskom veku.

Staromestská knižnica nadväzuje na úspešné kurzy počítačovej gramotnosti, v ktorých v rokoch 2004 - 2007 v spolupráci s Katedrou knižničnej a informačnej vedy FF UK a Univerzitou tretieho veku vyškolila 113 seniorov. V tomto roku sa knižnici podarilo získať finančné prostriedky na vybudovanie vlastnej počítačovej učebne v pobočke na Panenskej ul. a realizáciu vzdelávania seniorov z grantovej schémy MK SR.

V termíne od septembra do decembra 2009 sa pripravujú v pobočke na Panenskej ul. štyri bezplatné kurzy. Jedinou podmienkou zaradenia je, aby záujemca bol čitateľom Staromestskej knižnice.

Kurzy sa uskutočnia v pobočke knižnice na Panenskej ul. č. 1 v termínoch:

7. 9. - 11. 9. 2009 od 9.00 - 13.00 h
5. 10. - 9. 10. 2009 od 9.00 - 13.00 h
9. 11. - 13. 11. 2009 od 8.30 - 12.30
a ďalší kurz od 13.00 - 17.00 h

Záujemcovia o kurzy sa môžu prihlásiť v ktorejkoľvek pobočke Staromestskej knižnice. Bližšie informácie na tel. čísle: 02/54411874 alebo na www.starlib.sk.

Zdenka Vysloužilová
Staromestská knižnica

PRIPOMENULI SI AUGUST 1968

Minulý rok dal Slovenský syndikát novinárov a Slovenský rozhlas na budovu Novej radnice inštalovať pamätnú tabuľu k 40. výročiu augustových udalostí roku 1968. Na 41. výročie okupácie prišiel k tejto tabuľi položiť čecínový veniec s červenými a bielymi karafiátmi primátor Bratislavy Andrej Ďurkovský, generálna riaditeľka Slovenského rozhlasu Miloslava Zemková a predsedníčka Slovenského syndikátu novinárov Zuzana Krútková.

21. augusta 1968 vojská Varšavskej zmluvy vstúpili na územie Československa a ukončili obdobie nazývané Pražská jar. V Slovenskom rozhlase vtedy zaznela veta, ktorá je zvečnená na kamennej tabuľi na Primaciálnom námestí: „Zdvihli sme hlavy proti zdvihnutým hlaviam.“

Primátor Ďurkovský, ktorý venoval tichú spomienku obetiam okupácie povedal: „Nechceme a nemôžeme zabudnúť na veľké udalosti, ktoré ovplyvnili naše dejiny. A na všetkých, z ktorých doba urobila hrdinov. Toto si musia pamätať všetky generácie.“ Primátor odniesol vence aj k pamätníkom Petra Legnera (+16) a Danky Košanovej (+15), ktorí boli zastrelení v prvých dňoch okupácie.

(vs)

TREBA ROZLIŠOVAŤ MEDZI PRÁVOM NA BÝVANIE A PRÁVOM NA BIZNIS

ROZHOVOR

s konateľom spoločnosti Tera Trade Jozefom Dučákom

Roky tiahnuca sa kauza nájomných bytov a budúcnosť ich obyvateľov je témou pravidelne zamestnávajúcou médiá, politikov, samosprávy, ale predovšetkým dotknutých občanov, ktorí založili rôzne občianske združenia s úmyslom dovolať sa svojej pravdy a eliminovať krivdu, ktorú na nich nepriamo spáchal ešte minulý režim.

V júlovom vydaní Bratislavského kuriéra sme sa venovali téme nájomných bytov a priniesli sme jedno konkrétne riešenie z bratislavského Starého Mesta, kedy investor a vlastník reštituovaného domu na vlastné náklady a z vlastnej vôle zrekonštruoval iný chátrajúci dom a ponúkol nájomníkom byty do osobného vlastníctva. Zo všetkých oslovených nájomníkov na Hviezdoslavovom námestí 16 však ponuku spoločnosti Tera Trade, bý-

nájomníkmi, im ich zase nový režim v reštitúcii vrátil. Tým pádom, že pri odpredaji bytov v 90-tych rokoch vlastníkom nebolo mesto alebo obec, nájomníci nemali možnosť odkúpiť si byty do osobného vlastníctva, ako to bolo umožnené väčšine. Reštitučné zákony totiž osobitne problémy takýchto nájomníkov neriešili. Od tej doby sme svedkami desiatok súdnych sporov, politických hier a zakrývaním si očí pred týmto problémom. Zatiaľ však mestu a vlastníkovi tieto domy chátrajú, ľudia investujú do nájomov v bytoch 3. až 4. kategórie v domnení, že raz ich niekto konečne odškodní, pritom tieto prostriedky mohli využívať oveľa efektívnejšie. Väčšina takýchto domov je navyše kúsok od havarijného stavu a o kvalite bývania, s výnimkou lokality, tu nie je možné hovoriť. Rekonštrukcia a sanácia objektov za súčasných podmienok regulovaného nájomného nie je tiež reálna, nakoľko nájomníci neplatia za nájom trhové ceny, a tak nie je z čoho vykonať opravy, podobne ako je to u väčšiny bežných bytoviek, kde si bytové spoločenstvá šetria do

Chátrajúci dom na Hviezdoslavovom námestí 16 poskytuje nájomníkom bývanie nižšej kategórie, hoci v lukratívnej časti mesta

závažných problémov, pre ktorý ponuku väčšina neprijala. Zásadný rozdiel je však v ich predstave o súčasnej hodnote ich bytu a hodnote ponúkaného nového bytu, ktorý nie je v najlukratívnejšej a najdrahšej časti Bratislavy. Podľa ponuky realitného trhu si niektorí vypočítali, že za byt na Hviezdoslavovom námestí by mohli dostať aj vyše 10 miliónov korún. Áno, nie však za daných podmienok, keď nie sú vlastníci, a keď je dom v dezolátnom stave. A očakávať od štátu, obce, alebo vlastníka domu, aby im v rovnakej hodnote zabezpečil náhradu, je čistá utópia. Mrzí ma však, že náš ústretový krok a snaha o riešenie problému, viedla k arrogancii a útokom zo strany niektorých nájomníkov, a preto zvažujeme, že kto odmietol náhradný byt, nedostane už druhú šancu presťahovať sa a bývať vo vlastnom a voľné byty ponúkame na voľný predaj. Trh s realitami bude ešte dlho stagnovať, a preto sme pozastavili naše projekty s Hviezdoslavovým námestím, čiže náš nájomný vzťah môže pokojne ďalšie roky trvať.

Údajne sa pripravuje novela zákona, ktorá má istým spôsobom problém začať riešiť. Čo očakávate, že by sa mohlo zmeniť?

Pravdu povediac, nič. Okrem krízy a nedostatku peňazí na stavbu nájomných domov, je tu ešte jeden fakt. Spočiatku združenie Právo na bývanie argumentovalo u ľavicovej vlády tým, že na Slovensku je takto postihnutých až 35 000 domácností. Ak si vezmeme, že každá pozostáva z troch - štyroch osôb, ide o celkom slušnú voličskú základňu. Ukázalo sa však podľa spomenutých údajov, že ich nie je ani tisíc, čiže je nepravdepodobné, že práve tu by chceli politici naháňať body cez finančne náročný proces odškodňovania. Mali by sme si však uvedomiť aj tú skutočnosť, že ak sa bavíme o práve na bývanie, nie vždy ide doslovne o tento pojem. Mnoho nájomcov disponuje iným nehnuteľným majetkom, sú dokonca medzi nimi aj úspešní podnikatelia. Právo na bývanie si teda niektorí pomýlili s právom na obchod. Ich bytová otázka nie je neriešiteľná a nedostupná. V minulosti im bolo

odoprené právo kúpiť si štátny byt za pár tisíc korún a následne ho predať za niekoľko miliónov. To je podstata problému u niektorých nájomníkov, ktorí kričia po odškodnení. Čo však mladí ľudia, či ľudia po rozvodoch, ktorí sú nútení brať si hypotéky, aby naozaj našli strechu nad hlavou? Tí tiež nemali možnosť odkúpiť si byt. Tých by mal kto odškodniť za to, že sú v situácii v akej sú? A tých je neporovnateľne viac. Som toho názoru, že bývalý režim znehodnotil videnie sveta v tom, že občan často vidí veci rovnostársky a zdeformovane. Nechcem sa nikoho dotknúť, ale ak som dôchodca v nízkej príjmovej skupine, nemôžem chcieť veľkometrážny byt v centre mesta, samozrejme, ak na to nemám vlastný zdroj, ktoré však ak by som mal, je neetické požadovať od štátu regulované nájomné, na ktoré sa v konečnom dôsledku musíme všetci poskladať.

Ako by sa mohol vyriešiť problém komplexne? Obce peniaze na stavbu nájomných bytov nemajú, no tí, čo sú naozaj v núdzi, niekde bývať musia.

Investovanie do nájomných bytových domov by mohlo rozhybať a čiastočne vyriešiť situáciu nielen pre súčasných nájomníkov, ak sa nachádzajú v núdzi, ale i pre mladé a sociálne slabé rodiny, ktoré si nemôžu dovoliť zobrať hypotéku. Peniaze uložené do stavby takého domu by tým, že tam stále niekto býva a pravidelne platí nájomné, mohli byť lepšie úročené ako v banke. Navyše by sa vytvorili pracovné príležitosti na dlhú dobu. Na Slovensku je to investovanie budúcnosti, ktoré však v zahraničí už dávno beží. Tento biznis by bol výhodný pre všetkých, čo majú tzv. dlhé peniaze, sú konzervatívni a boja sa rizika na kapitálových trhoch, čiže zaujímavé by to mohlo byť pre dôchodcovské správcovské spoločnosti, cirkvi a podobne. Chýba tomu však liberalizácia trhu a cien nájomného, ktorá by zrealizovala a ustálila ceny, čím by sa segment nájomných domov stal atraktívnym pre investorov.

Peter Kimijan

Ponuku presťahovať sa do nových bytov v osobnom vlastníctve na Moravskej ulici využili iba dvaja nájomníci

vať v kompletne prerobenom dome na Moravskej ulici, využili iba dvaja nájomníci. Prečo a v akej situácii sa súčasný problém nájomných bytov nachádza, sme sa porozprávali s konateľom spoločnosti Tera Trade Jozefom Dučákom.

Podobných prípadov sú na Slovensku stovky. Podľa oficiálnych zdrojov sa k 31. 12. 2008 na Ministerstve výstavby a regionálneho rozvoja SR prihlásilo 923 nájomcov, pričom vyše polovica je práve zo Starého Mesta. Kde možno hľadať korene dnešnej, z pohľadu nájomníkov, bezvýhodiskovej situácie?

Na úvod treba povedať, že títo ľudia musia čeliť historicko-politickému vývoju, ktorý nie vždy myslel na budúcnosť a následky svojich rozhodnutí. Tak sa stalo, že bývalý režim vzal ľuďom, čo im patrilo, v tomto prípade vlastníkom bytových domov ich domy, a po revolúcii, avšak niekde aj s tými istými

fondov a zveľaďujú svoje bývanie.

V Bratislave nájomníkov zastupuje OZ Právo na bývanie. Jeho predseda je jedným z nájomníkov, ktorý nevyužil možnosť presťahovať sa do nových bytov v osobnom vlastníctve. Z akých dôvodov?

Každý má možnosť slobodnej voľby. Nikoho do ničoho netlačíme. Ak chcú, môžu naďalej bývať v nájomnom byte a bojovať podľa môjho názoru s veternými mlynmi. Naša spoločnosť dobrovoľne zrekonštruovala dom na Moravskej ulici v Novom Meste a ponúkla byty všetkým nájomníkom. Nakoľko ide v niektorých prípadoch na Hviezdoslavovom námestí o veľkometrážne byty, ponuka znela, že dostanú rozlohu o niečo menšie byty, zhruba o 30%, čo však u vyše 150 metrov štvorcových plochy, je i tak nadštandard. To je jeden z menej

MESTO INVESTOVALO V LETE NA KOMUNIKÁCIE TAKMER 10 MILIÓNOV EUR

Tento rok sa mesto pustilo do veľkých opráv cestných komunikácií. Čas dovolení, kedy je na vozovkách preda len menej dopravných prostriedkov, využilo hlavné mesto na desiatky opráv väčšieho i menšieho rozsahu. Tie si vyžiadali čiastočné obmedzenia dopravy, pričom priority mali dôležité dopravné tepny, ktoré potrebovali urýchlenú opravu, ako napríklad Šancová ulica, Limbová ulica, Vajnorská ulica.

Niektoré opravy komunikácií realizoval Generálny investor Bratislavy (GIB). Náklady na prvú etapu obnovy vozoviek, ktoré financoval práve GIB predstavujú čiastku 7 miliónov eur. V rámci rozpočtu hlavného mesta bolo na bežnú údržbu komunikácií – na opravu miestnych komunikácií, na opravu prieťahov štátnych ciest, na opravu chodníkov a zastávok MHD vyčlenených celkovo 2 646 450 eur. Plošne sa opravilo alebo sa ešte opraví dokopy 25 520 m² miestnych komunikácií. Z mestskej kasy tak putovalo na opravy takmer 10 miliónov eur.

V rámci obnovy povrchov komunikácií sa vymieňali poškodené obrubníky, frézovali sa živичné kryty v hrúbke 12 cm na Pražskej, Šancovej, Mýtnej a Mickiewiczovej (resp. 10 cm na Ružinovej a 8 cm na Stromovej a Limbovej) a upravil sa podklad. Následne pracovníci spravili postrek živичným spojovacím asfaltom a položili dve nové asfaltové vrstvy z modifikovaného asfaltu, ktoré boli spevnené vystužovacou mrežou. Niektoré jazdné pruhy zafarbené hlavne mestskou

580 m². Ide o pešie komunikácie na Palisádach – konečná Palisády pri zastávke MHD (oprava bude posledný augustový týždeň), na Prievozskej ulici – zastávka MHD do centra Hraničná, na Kubačovej ulici, Žitnej a Račianskej ulici, na

ŠANCOVÁ ULICA – stavebné práce sa začali 3.7.2009. Už je ukončená pokládka asfaltov a betónových pruhov v celom plánovanom úseku od Trnavského mýta po Pražskú ulicu. Ostáva dokončiť križovatku Račianske mýto. Pred-

úsek medzi Ulicou svornosti a Krajskou. Obnova povrchu vozovky trvala v dňoch 26.8.-28.6.2009, kedy bola ulica úplne uzavretá. Vajnorská: Opravy sa realizovali v pravom jazdnom pruhu od Odbojárskej po čerpaciu stanicu v termi-

Šintavskej a Jiráskovej ulici.

GIB obnovil v čase letných prázdnin sedem mestských komunikácií:

PRAŽSKÁ ULICA – stavebné práce sú ukončené. Uskutočňovali sa od 1.7.2009 do 3.8.2009. Dĺžka

pokladané ukončenie všetkých prác je 31.8.2009. Dĺžka opraveného úseku je 1672 m.

MICKIEWICZOVA ULICA

– stavebné práce na frézovaní a pokládke nových asfaltov sa začali 7.8.2009 prvou etapou, teda úsekom od Amerického námestia po ulicu 29. augusta. Tento úsek bol dokončený 9.8.2009. Počas vikendu 14.8.-16.8.2009 sa zrealizoval úsek od ulice 29. augusta po Obchodnú. Zostáva obnoviť vodorovné dopravné značenie.

LIMBOVÁ ULICA – Realizácia obnovy povrchov na Limbovej ulici začala 17.8.2009 a to 1. etapou v úseku od ulice Pri Suchom mlyne po Ďumbiersku ulicu. Práce budú prebiehať v šiestich etapách s postupným uzatváraním jazdných pruhov. Predpoklad ukončenia obnovy Limbovej ulice je do 13.9.2009. Dĺžka predstavuje 812 m.

STROMOVÁ ULICA – po ukončení prác na Limbovej ulici pokračuje zhotoviteľ s prácami na Stromovej ulici. Zmluvný termín je do 11.10.2009. Dĺžka úseku je 902 m.

MÝTNA ULICA – Práce sa začnú po ukončení stavebných prác na rekonštrukcii vodovodného a kanalizačného potrubia, ktoré v týchto dňoch realizuje na Mýtnej ulici Bratislavská vodárenská spoločnosť. Predpoklad ukončenia tejto komunikácie je do 30.9.2009.

Komunikácie opravované živичnou vrstvou, ktoré mesto vyvíjlo prostredníctvom oddelenia cestného hospodárstva:

DROTÁRSKA: Práce trvali v termíne od 31.7. do 3.8.2009.

SLOVNAFTSKÁ: Bol opravený

ne 31.7.-3.8.2009.

PIONIERSKA: V časti od Sibírskej ulice po Legerského. Práce trvali od 7.8.-10.8.2009.

LAMAČSKÁ: Práce na Lamačskej boli rozdelené do dvoch úsekov. Jeden viedol spoza priechodu Mokrohájska smerom do mesta a druhý od novej Harmincovej po Alexyho. Práce prebiehali od 12.8.-17.8.2009.

KARLOVESKÁ: Dva dni trvala oprava pravého jazdného pruhu na Karloveskej pred odbočením Nábělkovej ulice.

BUDATÍNSKA: Na Budatínskej sa opravovalo viac ako dva týždne v termíne 3.7.-20.7.2009 od križovatky s premostením Carrefour. Smolenická: Pred križovatkou Bratiská. Práce trvali 15.7.-29.7.2009.

Vstupy do križovatiek opravované betónovou zmesou:

ŽITNÁ: V ľavom jazdnom pruhu pred Hečkovou smerom von z mesta. Práce trvali v týždni od 17.8.-24.8.2009.

GAGARINOVA: Križovatka bola opravovaná v pravom jazdnom pruhu pred Tomašikovou v dňoch 11.8.-24.8.2009.

Opravy komunikácií na zastávkach MHD:

EISNEROVA: 8.7.-15.7.2009 - zastávka Štefana Kráľika.

BETLIARSKA: 1.7.-8.7.2009 - zastávka Lubovnianska.

MÝTNA: 13.7.-20.7.2009 - zastávka Račianske mýto smer Námestie 1. mája.

Hlavné mesto má v pláne opraviť ešte Palisády v úseku Zochova – Strelecka a Vlčková – Koreničova pravdepodobne v termíne 28.8.-31.8.2009.

PROJEKT ELEKTRIČKY DO PETRŽALKY POKRAČUJE

Hlavné mesto SR Bratislava pokračuje v projekte električky zo Šafárikovho námestia na Bosákovu ulicu a ďalej do Janíkovho dvora.

Podľa splnomocnenca primátora Bratislavy pre dopravné systémy Tomáša Fabora, električka má zabezpečiť napojenie Petržalky na centrum mesta a ďalej prepojenie na západnú časť Bratislavy, pričom železnicami budovaná trať má zabezpečiť prepojenie Petržalky so severovýchodnou časťou mesta. „Dôkazom súladu mesta a železníc je aj zmena územného plánu v prospech železničného projektu aj na základe podpísaného spoločného memoranda.“

Nosný dopravný systém (NDS) je definovaný ako rýchly, výkonný, ekologický, s najvhodnejším trasovaním variant dopravy. Ostatné dopravné systémy ho dopĺňujú a všetky spolu tvoria systém verejnej dopravy. Niekde je NDS železnica, inde metro, električka alebo autobus. Trasa električky zo Šafárikovho námestia po Bosákovu (1. etapa), ďalej až po Janíkov dvor zabezpečí dopravu medzi Petržalkou a centrom mesta. Projekt využitia železničnej infraštruktúry (TEN T – 17, duálny systém Bosákova – Janíkov dvor a napojenie do tunela) zabezpečí prepojenie Petržalky so severovýchodnou časťou Bratislavy a napojenie do regiónu. Názov „dočasný“ vznikol v minulosti, v čase keď sa ani nechýrvalo o TEN T – 17 a mesto nemalo financie na výstavbu tunela popod Dunaj. Povrchová trasa cez Starý most bola nazvaná „dočasná“. V minulosti štát nejavil ani najmenší záujem riešiť verejnú dopravu v hlavnom meste SR Bratislave. Z vyššie uvedeného vyplýva, že oba projekty sa dopĺňajú a vytvárajú NDS.

Koridor nosného dopravného systému (NDS) už v urbanistických plánoch bol trasovaný pozdĺž Chorvátskeho ramena a na jeho potrebu je stavebná uzáva 60 hektárov. Nikdy sa však nevažovalo s koľajovým riešením na celom území, dvojkoľajná trať má max. šírku 15 m, ostatok môže byť urbanisticky riešený aj formou zelene. Hlavné mesto chce chrániť neupravenú náletovú zeleň, alebo po dobudovaní NDS parkové úpravy.

Vyhlasenie Tomáša Fabora je reakciou aj na iniciatívu ZEED, ktorá ak by podľa neho bola založená na odbornosti, nikdy by sa nekonštatovalo o paralelných systémoch. „Iniciatíva nemá základné znalosti o kompetenciách a možnosti financovania. Samosprávny kraj nemá žiadne kompetencie ani finančné zdroje na financovanie železničnej infraštruktúry. Ani mesto nemôže investovať do majetku železníc. Hlavné mesto SR Bratislava nie je prijímateľ žiadnych zdrojov Európskej únie. Prijímateľ zdrojov na železničnú infraštruktúru sú len ŽSR.

dopravou na Pražskej a Šancovej boli realizované ako betónové. Spravila sa výšková úprava vývodov inžinierskych sietí a uličných vpustí a obnovilo sa vodorovné dopravné značenie.

Opravy neobišli ani zastávky MHD. Mesto dalo opraviť 16 zastávok. Boli to napríklad zastávky na Kollárovom námestí, na Karadžičovej ulici – pri Malom trhu, na Gagarinovej ulici pred Bajkalskou ulicou, na Lamačskej – vstup do križovatky Mokrohájska v smere do mesta. Celkovo išlo o 1941 m² plochy.

Celková plocha opravených chodníkov predstavuje 2

opraveného úseku predstavuje 1 080 m.

RUŽINOVSKÁ ULICA – stavbu začali 1.7.2009. Je ukončené frézovanie a pokládka asfaltov v úseku od Záhradníckej ulice po otočku na Astronomickej ulici v smere von z mesta a od otočky na Astronomickej ulici po zastávku MHD Pri jazere v smere do mesta. Ďalej budú stavebné práce pokračovať po Záhradnícku ulicu a zrealizuje sa aj výjazdová rampa na Bajkalskú ulicu. Predpoklad ukončenia všetkých prác je do 24.8.2009. Dĺžka opraveného úseku je 2 625 m.

KAMEROVÝ SYSTÉM V MHD BUDÚ ROZŠIROVAŤ

Dopravný podnik Bratislava po dobu piatich mesiacov testoval bezpečnostné kamery v desiatich zo svojich vozidiel. Za toto obdobie sa podľa slov Bratislava Zahradníka v monitorovaných dopravných prostriedkoch neodohrala ani jedna výtržnosť. Keďže sa pilotný projekt osvedčil, DPB bude postupne rozširovať počet vozidiel, v ktorých budú nainštalované kamery.

Kamerový systém pre dopravný podnik zabezpečila spoločnosť NetPoint. DPB spustil pilotný projekt, aby zvýšil bezpečnosť cestujúcich a ochránil svoj majetok, na ktorého opravy v dôsledku vandalizmu sa ročne vynaloží približne 830 000 €. Počas skúšobných piatich mesiacov sa v žiadnom so sledovaných vozidiel neudiala ani jedna výtržnosť. Zástupca spoločnosti NetPoint Milan Frnka potvrdil, že do jedného z monitorovaných vozidiel nastúpila skupinka mladíkov s úmyslom postrieškať steny dopravného prostriedku. Keď však zbadali kameru, ušli. Frnka navyše spomenul skúsenosť z viedenskej mestskej dopravy, kde po inštalovaní kamier klesla majetková trestná činnosť páchaná vo vozidlách o 90 %.

Nakoľko inštalácia bezpečnostného systému priniesla svoje ovocie, dopravný podnik bude postupne rozširovať počet vozidiel vybavených kamerou. Do konca roka by chceli mať ďalších 20-25 monitorovaných dopravných prostriedkov. Tento počet zhltnie približne 250-260 tisíc €.

(vs)

PARKOVANIE TURISTICKÝCH AUTOBUSOV VYHODNOTIA V SEPTEMBRI

Možnosť krátkodobého parkovania pre turistické autobusy na Rázusovom nábreží platí minimálne do 15. septembra 2009. Po tomto termíne sa vyhodnotí, či zostane zastávka zachovaná na tomto mieste aj naďalej alebo sa nahradí na inom vhodnom mieste v dotyku s centrom mesta. To bol jeden zo záverov pracovného rokovania, ktoré počas leta zvolala námestníčka primátora Bratislavy pre turizmus Anna Dyttertová.

Okrem zástupcov samosprávy hlavného mesta z úsekov marketingu, cestovného ruchu a dopravného plánovania, sa na ňom zúčastnili zástupcovia Bratislavského kultúrneho a informačného strediska (BKIS), Krajského dopravného inšpektorátu KR PZ v Bratislave, Mestskej polície, Dopravného podniku Bratislava, Slovenskej spoločnosti sprievodcov cestovného ruchu a spoločností prevádzkujúcich turistické vláčiky.

Prítomní sa zhodli na tom, že problematika krátkodobého zastavovania a následného parkovania turistických autobusov je širšia a vyžaduje si komplexnejšie riešenie. „Mesto cestovný ruch podporuje, nemej dôležitá však pre nás musí byť bezpečnosť,“ povedala na margo problematiky Anna Dyttertová. Tzv. „Cestovnú mapu 2010“ pre riešenie statickej a dynamickej dopravy turistických autobusov ponúkol predložiť predseda Slovenskej spoločnosti sprievodcov cestovného ruchu Marián Bilačič. Námestníčka primátora prisľúbila, že týmto aj ďalšími návrhmi sa bude operatívne zaoberať dopravná komisia, ktorá rokuje

každý utorok na magistráte.

Zástupcovia KDI KR PZ v Bratislave zároveň potvrdili, že po udalostiach, ktoré predchádzali spoločnému stretnutiu, sa za disciplinovanosť vodičov turistických autobusov zastavujúcich na bode na Rázusovom nábreží výrazne zvýšila. Hlavné mesto tiež prisľúbilo zvýrazniť miesto na krátkodobé zastavovanie novým vodorovným dopravným značením ako doplnkom k dopravnej značke, aby sa zabránilo prípadným nedorozumeniam zo strany vodičov. To isté mieni urobiť aj na Mudroňovej ulici v blízkosti vstupu do areálu Bratislavského

hradu, kde taktiež často panuje neprehľadná situácia.

Stretnutie zainteresovaných strán sa uskutočnilo pre nedorozumenie, ktoré vzniklo po oznámení zrušenia miesta na krátkodobé 5-minútové zastavenie turistických autobusov na Rázusovom nábreží. Dôvodom pre takýto krok mesta boli informácie o sústavnom zneužívaní zastávky, keď niektorí vodiči po vystúpení turistov stáli na mieste namiesto povolených 5-10 minút aj dve hodiny. Bránili tak zastaveniu ďalších turistických autobusov. Zároveň vytvárali na ceste prekážku, ktorá kompli-

kovala plynulosť a bezpečnosť dopravy aj vzhľadom na aktuálne budované protipovodňovú ochranu hlavného mesta. Doprava sa v tomto bode stala kolíznou a miesto nebezpečné. Hlavné mesto nepovažuje sankcionovanie nedisciplinovaných vodičov za účinný spôsob. Na žiadosť Slovenskej spoločnosti sprievodcov cestovného ruchu však mesto k zrušeniu zastavovania nateraz nepristúpilo a celú záležitosť sa rozhodlo prerokovať so všetkými zainteresovanými.

(pk)

INZERCIA

PROGRAM

31. 8. 2009 – PREDVEČER DŇA OTVORENÝCH DVERÍ

ZÁPADNÁ TERASA BRATISLAVSKÉHO HRADU
20.00 CYRIL A METOD – SCÉNIKÉ ORATÓRIUM
/AUTOROV L. HORŇÁKA A D. HEVIERA/
ÚČINKUJE ORCHESTER TOCCATA – ART. ZBOR TECHNIK,
TANEČNÁ SKUPINA ČAROVNÉ OSTROHY A HVIEZDY OPERNEHO
A ROCKOVÉHO NEBA.

1. 9. 2009 – DEŇ OTVORENÝCH DVERÍ

HLAVNÁ BUDOVA NR SR, NÁM. A. DUBČEKA
11.00 – 11.45 DETSKÝ FOLKLÓRNÝ SÚBOR ČEČINKA
11.45 – 12.30 ZUŠ J. KARVAŠA (TANEČNÉ VYSTÚPENIA DETÍ)
13.00 – 14.30 LUDOVÁ HUDBA KUŠTÁROVCI
14.30 – 16.00 FUNNY FELLOWS

ZÁPADNÁ TERASA BRATISLAVSKÉHO HRADU
10.30 – 11.15 LUDOVÁ HUDBA SÚRODENCŮV CHUDOBOVCŮV
11.15 – 12.00 DETSKÝ FOLKLÓRNÝ SÚBOR DRIENKA
12.30 – 13.30 MYJAVSKÁ CIMBALOVKA
13.30 – 14.30 MLADÝ HELIGÓN – RABČICE
14.30 – 16.00 TRADITIONAL CLUB BRATISLAVA

ZLATÝ KLÍNEC PROGRAMU
20.00 – 22.30 VEČERNÝ KONCERT SKUPINY DESMOD A SÚBORU
KALINKA NA TYRŠOVOM NÁBREŽÍ A SLÁVNOSTNÉ
OSVETLENIE BRATISLAVSKÉHO HRADU

VŠETKY ČASTI PROGRAMU SÚ PRÍSTUPNÉ
ŠIROKEJ VEREJNOSTI ZADARMO.

SPRIEVODNÉ AKCIE

HISTÓRIA NÁRODNEJ RADY:
10.00 – 16.00
PREHLIADKA MIESTNOSTÍ
HISTORICKEJ BUDOVY NR SR,
ŽUPNÉ NÁM. 12

ANIMÁCIE PRE DETI:
10.00 – 16.00
NAFUKOVACÍ HRAD, STAVANIE HRADU
Z VEĽKÝCH KOCIEK, MAĽOVANIE
A TVORIVÁ DIELŇA

HRADNÁ BRÁNA OTVORENÁ:
12.00 – 16.00
PREHLIADKA VYBRANÝCH PRIESTOROV
HRADNEHO PALÁCA A AREÁLU
V SPRIEVODE HISTORICKÝCH POSTÁV

VÝSTAVA:
10.00 – 16.00
DEJINY BRATISLAVSKÉHO HRADU

KYVADLOVÁ DOPRAVA

V PODOBE VYHLIADKOVÝCH VLÁČIKOV
BUDE PREMÁVAŤ OD 11.00 DO 16.00 HOD.
MEDZI BUDOVOU NR SR NA NÁMESTÍ
A. DUBČEKA A HISTORICKOU BUDOVOU
NR SR NA ŽUPNOM NÁMESTÍ.

DEŇ ÚSTAVY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

1. SEPTEMBER 2009

OSLÁVME AJ TENTO ROK SPOLU

DEŇ OTVORENÝCH DVERÍ

BUDOVA NR SR, NÁM. A. DUBČEKA,
HISTORICKÁ BUDOVA NR SR, ŽUPNÉ NÁMESTIE
ZÁPADNÁ TERASA BRATISLAVSKÉHO HRADU
HRADNÝ PALÁC
10.00 – 16.00 HOD.

TYRŠOVO NÁBREŽIE
20.00 – 22.30 HOD.

NÁRODNÁ RADA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

OD SEPTEMBRA JE BRATISLAVSKÝ HRAD OPĀT PRÍSTUPNÝ VEREJNOSTI

BIELA FASÁDA

Hovorkyňa Národnej rady Slovenskej republiky Elena Valovičová nám potvrdila, že práce na vonkajšej fasáde Bratislavského hradu sa skutočne dostávajú do finálnej fázy, s ktorou je spojená aktuálna demontáž lešenia. Fasáda paláca, ktorú momentálne vidíme, má podobu, akú získala počas tereziánskej prestavby hradu. Tá jej vydržala až do požiaru v roku 1811. Na fasáde však návštevníci uvidia aj zachované časti a prvky zo starších období (stredovek, renesancia, rannobaroková prestavba). Celkový výzor fasád je výsledkom architektonicko-historických a reštaurátorských výskumov. „Fasáda bude v súlade s historickou skutočnosťou jednofarebná. K tomu treba dodať, že biela bola fasáda paláca prakticky vo všetkých obdobiach histórie hradu, od gotiky až po poslednú prestavbu pred požiarom, čo dokumentujú zachované zvyšky starších omietok. Vyplývalo to z jednoduchej skutočnosti, že v starších fázach mala omietka farbu danú bielym vápnom a bledým kamenivom, v období tereziánskej prestavby boli fasády natierané vápenným náterom. Na realizácii obnovy fasád sa podieľal celý tím odborníkov z rôznych oblastí, spresnila hovorkyňa. Okrem zmeny farebnosti sa na fasáde neudiali väčšie zásahy, ale len čiastkové korekcie a doplnenia. Zrekonštruovalo sa gotické okno na južnej fasáde, z ktorého bolo vidieť iba časť, na východnom krídle reštaurátori obnovili zachovalú časť fasády upravenej počas tzv. pálfyovskej prestavby. Reštaurátori ďalej zrekonštruovali balustrádu (zábradlie) na balkóne južného priečelia podľa zachova-

že pracovníci obnovili kamenné prvky, naniesli ďalšie vrstvy podkladovej omietky a podkladových betónových vrstiev a osadili ďalšie nové okná. Inštalovali sa inžinierske siete vzduchotechniky, zdravotníckej siete, silnoprúd a slaboprúd. Dokončené bolo i budovanie zvislých technických šácht a vybudovalo sa prepojenie do oranžérie. Po rekonštrukcii bude štvrté poschodie patriť Slovenskému národnému múzeu. V tejto časti sú už dokončené omietky a rozbehla sa príprava na omietanie ďalších podlaží. Pokiaľ na nádvorí hradného paláca sa archeologický výskum chýli k záveru, na severnej terase sú tieto práce v plnom prúde. Na streche paláca stavbári dokončujú rekonštrukciu vikierov a osádzajú komíny. V týchto dňoch sa začali aj opravné práce na strážniciach čestného nádvorja hradného paláca.

HRAD DOSTANE AJ NOVÉ OSVETLENIE

Širokej verejnosti bude nové osvetlenie prezentované 1. septembra 2009, počas Dňa ústavy. V tento deň, keď sa v parlamente bude tradične konať aj deň otvorených dverí, bude sprístupnená aj časť niektorých priestorov hradného paláca a areálu spolu s prehliadkou miest, kde prebieha archeologický výskum.

VÝSKUM ODHALIL ĎALŠIE ZAUJÍMAVOSTI

Na nádvorí sa objavil historický nález interiérovej viacvrstvovej maltovej terazzovej dlažky. Kvalitou pripomína interiérové podlahy murovaných objektov,

zachovania architektúry, ktorej bola dlažka pôvodne súčasťou. V predchádzajúcom

FOTO: Miroslav Košírer

článku o Bratislavskom hrade sme písali o náleze troch, doteraz neodhalených studní na nádvorí hradného paláca. Jedna z nich má hĺbku okolo 11 m a podľa zistení tieto studne v minulosti slúžili ako zásobníky dažďovej vody. Tá sa v paláci využívala ako úžitková. Rozsiahly výskum odhalil aj niekoľko historických úprav nášlapných vrstiev plochy nádvorja od najstarších až po posledné pred požiarom hradu. Výsledky výskumu, ako aj nálezy, budú prístupné verejnosti v novej expozícii dejín Bratislavského hradu.

HRADNÁ VINÁREŇ

V rekonštrukcii je spolu s hradom aj Hradná vináreň. V obnove je nielen jej exteriér, ale pribudne aj nový nábytok. „Rekonštrukčné práce sa sústredili na obnovu jej terás. Realizovaná bola kompletná výmena inžinierskych sietí, kanalizácie a v najbližších dňoch sa bude osádzať nová exteriérová dlažba. Obstarávaný nábytok je určený do priestorov reštaurácie Hradná vináreň, ktorú Kancelária NR SR plánuje

v najbližšom období opätovne prenajať a následne sprístupniť širokej verejnosti vrátane návštevníkov Bratislavského hradu,“ uzatvorila Elena Valovičová.

BRATISLAVSKÉ REPRESENTAČNÉ MIESTO

vič a predseda vlády SR Vladimír Mečiar slávnostne podpísali Ústavu Slovenskej republiky. Prijatie

Bratislavský hrad je nepochybne jedným z najvýznamnejších reprezentačných miest hlavného mesta. Od jeho vzniku až do dnešných čias sa za jeho

základného zákona štátu bolo vyvrcholením štátotvorného úsilia Slovákov a predzvestou vzniku samostatnej Slovenskej republiky o štyri mesiace neskôr.

múrmí podpísalo nespočetne veľa dokumentov a odohralo množstvo diplomatických stretnutí. Po rekonštrukcii bude budova ďalej slúžiť tomuto účelu.

V pamätnom roku 1968 bol na Bratislavskom hrade podpísaný ústavný zákon o Československej federácii, ktorý sa podarilo presadiť v rámci obrodného procesu. Svojím podpisom zákon potvrdili prezident ČSSR Ludvík Svoboda, predseda Národného zhromaždenia ČSSR Josef Smrkovský a predseda vlády ČSSR Oldřich Černík.

3. septembra 1992 v Sieni ústavy, známej tiež ako Rytierska sála, predseda SNR Ivan Gašparov-

Pred dvoma rokmi sa na hrade stretlo 44 čelných predstaviteľov parlamentov z 31 krajín. Udialo sa to počas galavečeru počas Konferencie predsedov parlamentov členských a kandidátskych krajín Európskej únie. V septembri 2006 prijal na hrade predseda NR SR Pavol Paška kambodžského kráľa Norodoma Sihamoniho.

Hrad bol v roku 2005 svedkom podania si rúk mužov, ktorí riadili dve mocnosti. Summit Bush – Putin bol historicky prvou návštevou prezidenta USA Georgea Busha a prezidenta Ruskej federácie Vladimíra Putina na Slovensku.

Veronika Ševčíková

ných prvkov, doplnili chýbajúcu ornamentálnu výzdobu a podľa zachovaných dobových plánov zmenili tvar strešných vikierov. I keď sa prioritne pracovalo na fasáde hradu, práce postúpili i v jeho interiéri. Valovičová spresnila,

známe na našom území z rímskeho obdobia. Mali hladký povrch z drobných viacfarebných kamienkov vytvárajúcich motív rozety. Podľa hovorkyne NR SR jedným z cieľov výskumu je zistiť charakter konštrukcií, dispozíciu a rozsah

Súčasťou edície Bratislava – Pressburg, ktorú vydáva Albert Marenčin – Vydavateľstvo PT, je aj kniha Igora Janotu Bratislavské rarity. Autor v nej približuje atraktívne kuriozity a kuriózne atraktivity starej Bratislavy. Pozývame vás na krátku exkurziu....

BRATISLAVSKÉ MOSTY III.

Katastrofálna bola aj druhá zmena Nového mosta. Prístupové trasy sa museli rozšíriť tak, aby zvládli všetku dopravu – vnútro-mestskú i medzinárodnú automobilovú, hromadnú mestskú dopravu a samozrejme kamióňovú dopravu. Ohrozená sféra historického jadra sa rozšírila až pod Dóm sv. Martina, padla za obeť synagóga, zvyšná časť Rybného námestia, Vydrica.

Novému mostu hrozila ešte jedna katastrofa. Našťastie sa neudiala. Ocelové nosníky, z ktorých sa montoval vysoký pylón na petržalskej strane, vyrábali Vítkovické železiarne. Pilier je zároveň kritickým miestom stavby. Preto si autori dali do požiadaviek, že kvalitu ocelových súčastí a montážnych prác budú kontrolovať odborníci z bratislavského Výskumného ústavu zvaračského. Keď bol pilier približne v polovici, inžinieri zo zvaračského ústavu zistili pri mikroröntgenovom preverovaní kvality nosníkov, že vo vnútri materiálu sú nebezpečné trhliny. Skupina odborníkov ihneď zavelila: zastať, demontovať, vymeniť!

Pozorní Bratislavčania si istotne na to pamätajú - pylón zrazu prestal rásť, ba naopak, o niekoľko metrov sa znížil. Nemohli, pravdaže, vedieť, čo sa deje. Na verejnosť nescela preniknúť ani správička! Dieľce sa vymenili, kontrola bola ešte prísnejšia a dvojmesačný sklz sa musel dohoniť, lebo na 28. výročie SNP, ktorého ústredné oslavy mali byť v Bratislave, sa Most SNP išiel otvárať (vtedy dostal takýto názov) a mal pri ňom rečniť sám Gustáv Husák. Nebyť ostražitosti pracovníkov veľmi ľahko sa mohla slávnosť premeniť na tragédiu.

Veľmi rýchlo sa ukázalo, že ani takto pretvorený most kapacitne nestačí. Tak sa začal stavať most ponad Zimný prístav. Most dostal názov Prístavný. V dolnom podlaží slúži železnici, horné podlažie a jeho vetvy sú určené pre automobilovú dopravu. Postupne na ňom dominuje funkcia diaľničného prepojenia.

Konečne prišiel na rad prepotrebný diaľničný most v predĺžení Mlynskej doliny, aby odklonil diaľničnú dopravu zo stredu mesta a odviezol ju popri Dunaji cez už spomínaný Prístavný most von z Bratislavy. Most Lafranconi je v poradí štvrtým mostom cez Dunaj v Bratislave, ale prvým mostom, ktorý konštrukčne nie je ocelový, ale železobetónový.

(vs)

Prešporský Pitaval

Mestský kapitán bol kedysi významným funkcionárom mestskej správy. Vo väčšine miest na Slovensku bol po richtárovi a mešťanostovi najväznejšou osobou. Kapitán mesta sa staral o poriadok a bezpečnosť obyvateľstva pred zlodejmi, tulákmi a rôznymi zločineckými individuami. Bol veliteľom mestskej stráže a domobrany. Zabezpečoval aj protipožiarnu ochranu, priamo riadil a kontroloval hasenie požiarov, ktoré najmä kedysi boli obávanou a nevítanou udalosťou v živote mesta. Mestský kapitán – ako začiatkom 18. storočia napísal veľký učenec a očovský rodák Matej Bel – bol „úradníkom, ktorý ovláda noc, aby sa mestu neprihodilo niečo zlé“.

Od roku 1445 zastával funkciu kapitána Trnavy istý Ladislav Senaš (Zenas). Stal sa ním preto, lebo bol familiárom – dnes by sme povedali členom rodinného klanu – popredného uhorského veľmoža Michala Orsága. Z dostupných archívnych dokumentov nemožno zistiť, ako si Ladislav počínal v úlohe strážcu bezpečnosti a pokoja v Trnave. Isté však je, že vo vzťahu k stredovekému Prešporku a jeho obyvateľom sa správal nanajvyš neprívetivo. Až natoľko, že jeho nespratnosť a vyčinenie zaznamenali roku 1449 na pokyn prešporského richtára Ludovíta Kunigfeldera do najstaršieho súdneho protokolu, nazývaného Achtbuch. Ba navyše, jeho prípad ako oficiálnu sťažnosť trojice popredných mešťanov zaznamenala aj Prešporská kapitula. O čo teda išlo?

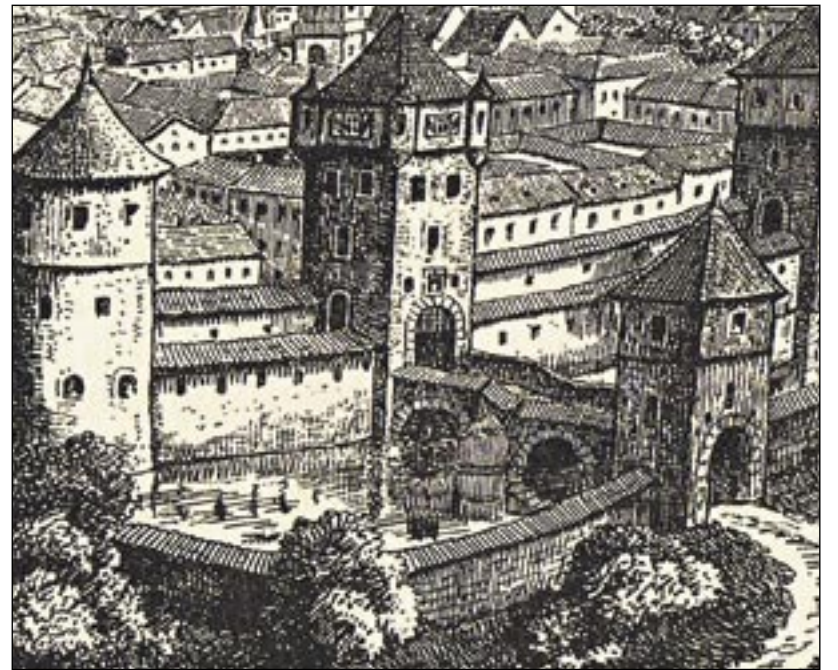
V čase konania najväčšieho výročného jarmoku, presne

ZURVALECKÝ KAPITÁN Z TRNAVY

v deň svätého Vavrinca, čiže 10. augusta 1449, do mesta nad Dunajom zavítal aj trnavský mestský kapitán Ladislav so svojou ozbrojenou družinou. Nevedno, nakoľko ho upútal jarmočný ruch a možnosť nákupu za hotové. Rozhodol sa totiž pre iné, svoje riešenie. V zázname sa uvádza, že pred mestskými bránami si počkal na brnianskych kupcov, odchádzajúcich z jarmoku. Kapitán s tlupou zbrojnošov ich prepadol a ozbíjal. Darma sa ctihodní mešťania Brna odvolávali na svoj glejt zaručujúci bezpečnosť putovania. Nedobre pochodila aj hrstka prešporských žoldnierov sprevádzajúca a ochraňujúca kupcov. Trnavčania ich nielen surovo zbili, ale im aj pobrali kuše a pušky zvané ručnice.

Presne o týždeň, v nedeľu 17. augusta, stál trnavský mestský kapitán pred Laurinskou bránou a vehementne sa dožadoval vstupu do Prešporka. Mestská stráž ho však nevpustila. To kapitána popudilo. V zlosti sa vyvršil na Burghartovi Scharrachovi, synovi prešporského mešťanostu, ktorý spolu s dvomi spoločníkmi chytal na predmestských pozemkoch vtáky. Troch prešporských mládencov kapitán zmlátil do krvi a dorážaných spolu s ich koňmi odvielel násilím do Trnavy, kde ich dlhší čas držal v žalári. Prepustil ich až po písomnej intervencii gubernátora Jána Huňadyho, ktorý listom datovaným 17. septembra 1449 v Debrecíne dôrazne požadoval Michala Orsága, aby u svojho podriadeného familiára zabezpečil oslobodenie zajatých prešporských mladíkov.

Ako sa v súdnej zápisnici uvádza, trnavský kapitán Senaš sa dopustil trestných činov, ktoré boli

Rekonštrukcia podoby Laurinskej brány a veže v Prešporku. Bola jednou zo štyroch opevnených brán, cez ktorú sa do mesta vstupovalo od juhovýchodu.

viacnásobným „porušením práva a slobôd udelených mestu kráľom, čím celé mesto, tak chudobných, ako aj bohatých, pohanil a poškodil“. Ak by sa ich dopustil bežný smrteľník, bol by býval o hlavu kratší. Výčiny a násilnosti mocného trnavského kapitána zostali síce nepotrebané, no vďaka súdnej knihe Achtbuch zostali natrvalo zvečnené pre nasledujúce generácie.

Pribeh oboch aktérov sa tým však neskončil. Ladislav Senaš rýchlo postupoval po rebríčku kariéry. Štyri roky po prešporskom incidente sa stal dokonca úradujúcim zástupcom župana v Nitrianskej a Trenčianskej stolici.

Ani Burghart Scharrach nezaháľal. Roku 1460 ho zvolili za prešporského prisazného, čiže čle-

na užšej 12-člennej mestskej rady, roku 1463 sa stal mešťanostom. Životná púť oboch protagonistov sa opäť prekrížila na sklonku ich kariéry. To už však spoločne stáli v radoch kráľa Mateja Korvína, ktorý začiatkom roka 1467 po dvojmesačnom obliehaní dobyl posledný bratrický tábor vo Veľkých Kostolnoch. Konšel Burghart Scharrach zabezpečoval zásobovanie kráľovského vojska a zostarnutý Ladislav Senaš, dosluhujúci ako kapitán a kastelán Čachtického hradu, dal postaviť šibenice, na ktorých odvislo 150 bratrických bojovníkov. V okolí Prešporka i celého západného Slovenska tak načas opäť zavládol pokoj.

Vladimír Segeš

POSMRTNÁ VÝZVA BRATISLAVSKÉHO RICHTÁRA II.

(pokračovanie)

Medzitým gróf Pálffy vydal rozkaz známemu sochárovi, aby v lese vyhľadal a zotal vhodný strom pre sochu. Ten pochopil okolité lesy a bol pritom prekvapený, keď stretol jedného starca, ktorý sa veľmi podobal na zomrelého Zwespenbauera. Údajný spätno stelesnený richtár mu sám od seba ukázal jeden strom a povedal: „Toto je ten, ktorý hľadáš.“ Sochár to prijal, kmeň odpíliť a na druhý deň už začal pracovať na soche.

Udalosti okolo zjavenia vzbudili pozornosť a rozruch aj u cirkevných hodnostárov a súčasne vyvolali pochybnosti o ich pravosti. Vzniklo podozrenie, že za zábrakmi stojí niekoho nekalý záujem. Preto Regina na radu jezuitov požiadala ducha, aby podal svedectvo o tom, že je skutočne duchom a nachádza sa v očistci. Vyhovela jej žiadosti a pritlačil svoju horiacu ruku na vrchnák drevenej truhlice v komôrke. Prepálila sa prikryvka

duch zmizol.

Medzičasom bola socha už vyhotovená a odnesená do Regininej komôrky, aby si ju duch nebožieho richtára mohol prezrieť. Tak sa stalo 26. júna 1642 a duch vyslovil spokojnosť. Súčasne sochu ozdobil štólou, ktorú do komôrky predtým priniesol jeden kňaz. Taktiež prevzal od Reginy list obsahujúci modlitbu za blaho panujúcej rodiny a za rímskokatolícku cirkev. List si duch odniesol.

Mnohí obyvatelia mesta však naďalej pochybovali o zjavovaní sa ducha a žiadali vždy nové a nové dôkazy. Pri poslednom zjavení duch vyzval hrmotným hlasom ukrytých a špehujúcich kňazov v okolí Reginy, aby sa vzdialili. Odišli, ale napriek tomu počuli hlasný rozhovor medzi duchom a pannou. Najprv ju ubezpečoval, že je dobrý duch a svoju zlobnú reakciu na prejavy nedôvery vo verejnosti tlmočil vo vyhlásení, že v budúcnosti sám Pán Boh urobí zázrak, aby presvedčil neveriacich, a že on sa už len jedenkrát objaví

pre pozemšťanov. Bude v podobe holubice. Pritom Regine prikázal, aby z medzitým vyzdvihnutých 200 zlatých z jeho pozostalosti - vdova ustúpila nátlaku mocných a žiadany obnos poskytla – boli hradené výlohy za zhotovenie sochy, zo zostatku boli slúžené omše a niečo malo zostať aj pre chudobu.

Nasledujúci deň bola socha inštalovaná v Dóme sv. Martina a v sobotu 28. júna za účasti Reginy Fischerovej, vysokého kléra a všetkého kňazstva, mestskej aristokracie ako aj veľkého počtu obecnstva bol oltár Bolestnej Matky Božej spolu so sochou vysvätený, konsekrovaný. Počas ceremónie sa pod klenbami chrámu nad hlavami zhromaždených znenazdajky objavila holubica, ktorá vzápätí vyletela von. Sledoval ju aj mohutný dav užasnutých občanov pred dómom. V tej chvíli Regina prežívala zvláštne videnie Panny Márie.

Z pozostalosti Ovidia Fausta spracoval Boris M. Ferjenčík

INZERCIA

Predám dvojizbový byt v osobnom vlastníctve na lukratívnom mieste priamo na pešej zóne vo Veľkom Krtiši. Byt je po rekonštrukcii a je vhodný aj na podnikateľské účely. Cena dohodou. Bližšie informácie na telefónnom čísle 0905 538 183, 0902 38 22 55

NEÚNAVŇY GLOSÁTOR HISTÓRIE MESTA

ROZHOVOR

s Vladimírom Tomčíkom

Vladimír Tomčík, absolvent dejín umenia na Filozofickej fakulte UK, je právom označovaný za glosátora dejín Bratislavy. Svedčia o tom napr. tituly *Tvoja Bratislava (1992)*, *Bratislava a okolie (2002)* (obe boli ocenené ako najkrajšie knihy roka), *Bratislavské dni a noci (2006)* mapujúce svetoznámych návštevníkov nášho hlavného mesta, *štekľivá publikácia Rozkoš, nevera a predajná láska (2008)* a *dejiny bratislavskej gastronómie S vareškou dvoma tisícročiami (2008)*. Je predsedom združenia Devínska brána, ktoré sa venuje oživovaniu tradícií.

Dôverne poznáte „životopis“ nášho mesta. Čo má spoločné jeho minulosť s dneškom?

Spája ich asi to, že dnešná Bratislava sa nachádza na mieste bývalého keltského oppida a roz-

deľuje ich to, že život v minulosti bol absolútne iný. A o histórii nehovorím z nostalgie, uvedomujem si, že nič sa neopakuje a nič sa už nedá vrátiť. V minulosti však bola Bratislava neskutočne tolerantným mestom. Nepoznám iný príklad, kde by na jednej ulici bol katolícky korunovačný Dóm sv. Martina, pravoslávny kostol sv. Mikuláša, neologická synagóga, ortodoxná ješiva a dokonca moslimská modlitebňa. Tento príklad hovorí o vzťahu volakedajších obyvateľov mesta k životu. Bratislava bola tri storočia hlavným a korunovačným mestom, je to taký veľký honor, ktorým sa môže rovnať takým

významným mestám ako je Remeš, Viedeň, Praha či Krakov. Po poslednej korunovácii roku 1830 úrady z Bratislavy postupne odchádzali a pre Bratislavčanov to bola studená sprcha. S odchodom snemu a vysokej šľachty sa stratil honor, postihlo to životnú úroveň obyvateľov, obchodníci zrazu nemali bohatých odberateľov, vypilo sa menej vína, zjedlo sa menej rýb... Ale Bratislavčania sa spamätali, nastúpila nová generácia, ktorá v druhej polovici 19. storočia spravila obrovský kus práce, Bratislava vstala z popola ako bájný Fénix. Napríklad už v auguste 1895 v meste začali jazdiť električky – rok pred Prahou a dva roky pred Viedňou a Budapešťou. Bratislava tých čias nebola len akýmsi príjemným predmestím cisárskeho mesta, hoci aj v duchovnej oblasti. Keď vo Viedni zakázali Schnitzlerovho Profesora Bernardiho, naše mestské divadlo hru uviedlo.

Čo z toho pozoruhodného obdobia života Bratislavy by ste najradšej preniesli do dnešných čias?

Taký transfer neexistuje. Nič sa nedá preniesť, žijeme v inom čase, reálie sú iné. Ale za negatívum považujem, že v pocitoch súčasných obyvateľov mesta absentuje zdravý lokálpatriotizmus, chýba im vzťah k mestu, kde žijú. Voľakedy boli Bratislavčania právom hrdí na svoje mesto, veď už v stredoveku malo také výsady, aké nemali ani vo Viedni, ani vo Frankfurte, Norimbergu či v Prahe. Na Jakuba si bielymi a čiernymi gulôčkami sami a slobodne volili richtára a Bratislavčana nesmel v celom kráľovstve súdiť nik iný len richtár a kráľ. To bolo čosi úžasné, bola to akási priama stredoveká demokracia. Dnešnú absenciu pozitívneho vzťahu k miestu, kde žijem, považujem za scestnú. Ako je možné, že ľudia, ktorí sem prídu z celého Slovenska – čo je samozrejme prirodzené a normálne – nielenže si nestihli vytvoriť žiaden vzťah k tomuto mestu, ale dokonca proti nemu vystupujú. A hovoriť dnes o akomsi bratislavocentrizme – je umelou a smiešnou účelovou konštrukciou. Veď kto tu žije v tretej generácii? Som presvedčený, že nie je dôležité, kde sa kto narodil, ale keď sa niekde rozhodnem žiť – v byte, dome, meste či krajine, som ochudobnený, keď si k tomu miestu nevytvorím pozitívny vzťah, keď sa ho nenaučím mať rád. Kde sa mám potom cítiť doma? Kde je môj domov a moja vlasť?

Ktoré miesto v Bratislave je vám najbližšie?

To nemôžem jednoznačne povedať. Každý človek má svoje obľúbené knihy, hudbu, sviatky, šport... a takisto aj lokality. Pre mňa sú to tie miesta, kde najviac precitujem prepojenie minulosti a súčasnosti. Teda Staré Mesto, ale

aj okolie Bratislavy, Devín, rieka so zvyškami lužných lesov, Karpaty. Bratislavu považujeme za úžasný fenomén, a ako kedysi povedal básnik – je to úžasná miesto na sútoku vína a Dunaja. Milujem jesennú atmosféru so žltými lístmi a aj keď nie som milovníkom burčiaku, v myslí si k bratislavskému bábemu letu priradujem vôňu kvasiaceho víneho moku a chuť pečenej husaciny. Je to akési pocitové spojenie nostalgie s hojnosťou.

Máte na svojom konte viacero zaujímavých kníh, v ktorých sa môžeme dozvedieť mnoho nových informácií. Mapujete, vzdelávate a nabádate, aby sme sa správali k mestu naozaj ako jeho obyvatelia. Nemáte niekedy pocit, že sme nepoučiteľní...?

Je taký román o rytierovi bez bázne a hany, ktorý neustále bojuje s veternými mlynmi. Dnes už na Slovensku s veternými mlynmi netreba zápasit. Už tu dávno nie sú. Ale ako by sa španielskemu hidalgovi darilo bojovať s aroganciou moci a aroganciou peňazí, to žiaľ Cervantes nenapísal. Keď už nemáme veterné mlyny, tak sa teším ak v archíve, v knižnici, starých novinách či listinách objavím čosi nové a zaujímavé. Je to skutočne vzrušujúci princíp detektívky. Myslím si, že nejde o publikovanie súhrnov dát a historických udalostí, ale o konkrétny príbeh či fakt, ktorý charakterizuje danú dobu. S našim vinohradníctvom napríklad úzko súvisia aktivity Jakuba Paludája (Palugyay), ktorého rodina pochádzala z Palúdzky, ktorá je dnes súčasťou Liptovského Mikuláša. Vďaka nemu tu máme svetovú raritu – vínovod. Zo železničnej stanice do jeho vínnych pivníc na dnešnej Pražskej ulici viedli sklenené trubky, ktorými sa víno z vagónov samospádom dostávalo priamo do sudov. Kto si

zapamätá, že prvé šampanské mimo územia sladkého Francúzska sa zrodilo v Bratislave roku 1825, ale koho nevzruší informácia, že šampanské Chateau Palugyay sa nalievalo aj na Titanicu?

Čo pre vás Bratislava znamená a čo by ste jej želali?

Je to miesto kde som sa narodil. A aj keď poznám nádherné lokality inde vo svete, tu som sa dobrovoľne rozhodol žiť. Veľmi sa ma dotýka nekompetentnosť, neschopnosť a hlúpa arogancia niektorých úradníkov, ktorí by mali zastupovať záujmy všetkých nás a rovnako aj barbarické architektonické realizácie či koncepcie. A keďže len Nevedko mal čarovný prúťik, tak len v duchu prosím osud, aby nám a budúcim generáciám doprial čo najmenej chybných a účelových rozhodnutí ľudí, ktorí právomoc a možnosť rozhodovania majú.

Na čom v súčasnosti pracujete?

Spomínam som akási detektívku, ktorú nám poskytuje história. Ukončil som knižku o Bratislave Prvej československej republiky a snažím sa zosúladiť ďalšie príbehy, ktoré sa netýkajú len Bratislavy, ale celého Slovenska. Kto by nepoznal slávny hotel Sacher vo Viedni a Sacherovu tortu? A vieme, že Franz Sacher istý čas žil v Želiezovciach a tu sa narodil aj jeho syn Eduard? Dolná Krupá a Terézia Brunšviková? Spájame ju s menom fenomenálneho Beethovena, ale tento príbeh je o založení detskej škôlky v Bratislave. Práve ona ju ako prvú v celej monarchii založila. A čo písal v liste Ctibor z Beckova? Ako na Budatíne zamurovali mladú Katarínu Suňogovú. Je ona skutočne autorkou prvého exlibrisu so slovenským textom?

Eleonóra Bujačková

INZERCIA

CHCELI BY STE AJ VY ZDRAVO CHODIŤ?

My ľudia počas svojho života nachodíme viac ako 180 tisíc kilometrov pešo. Smutným faktom však je, že väčšinu z nás trápia rôzne bolesti už aj pri kratšom pohybe. Dôvodom môžu byť nevhodné topánky, ale aj nesprávna technika chôdze. Negatívne účinky sa neskoršie objavujú formou zdeformovaných nôh, alebo môžu spôsobiť bolesti chrbta, krížov a kĺbov.

Bohužiaľ už aj tie najmenšie deti sa musia v súčasnosti naučiť chodiť výlučne po tvrdom, rovnom povrchu, v topánkach s tvrdou podrážkou, hoci pohybové ústrojenstvo človeka sa vyvíjalo práve naopak, na chôdzu naboso po prirodzene nerovnom povrchu, napríklad na chôdzu po piesku. Veď každý z nás už určite zažil ten nezabudnuteľný pocit pri prechádzke po piesku alebo machu. Vynálezca svetoznámej fyziologickej obuvi MBT sa inšpiroval tiež týmto pocitom, keď počas svojej cesty v Afrike pozoroval kmeň Masaiov a uchvátila ho ich výbor-

ná kondícia a to, že nemajú žiadne problémy pohybového ústrojenstva.

V čom spočíva ich tajomstvo? V neustálom pohybe naboso po piesku. Vynálezca, švajčiarsky inžinier Karl Müller sa vtedy rozhodol vyvinúť obuv, ktorá bude chôdzu naboso imitovať. Tak vznikla tzv. Masai Barefoot Technology (Masai technológia naboso) a obuv s menom MBT, ktorá je dostupná už aj v Bratislave.

Najväčší rozdiel medzi bežnými topánkami a obuvou MBT je, že pokiaľ bežné topánky len držia a vedú naše nohy, vytvárajúc tak neprirodzenú stabilitu nášho tela, v MBT sme prinútení udržiavať svoju rovnováhu aktívnou svalovou prácou. Srdcom tejto technológie je špeciálna, päťvrstvová podrážka obuvi, ktorá každým krokom vytvára trojdimenzionálnu nestabilitu nôh a zabezpečuje valivý pohyb, akoby sme chodili po prirodzenom, nerovnom povrchu. Prirodzený pohyb je zdravý, pretože telo je prinútené

udržiavať svoju rovnováhu, čím sa stimuluje a precvičuje podporný svalový systém tela, tzv. hlboké svalstvo. Dlhú zanedbávané svaly teda budú automaticky aktivované a pozitívne účinky svalovej práce pocítite na celom tele.

Pravidelným nosením obuvi MBT sa môže významne zlepšiť držanie tela a zníži sa zaťaženie kĺbov a chrbtice. Vďaka jedinečnej podrážke MBT precvičujeme vysoký počet svalov počas chôdze a státia. Svaly dolných končatín a chrbta pracujú počas celého dňa. Navyše sa posilňuje aj svalstvo chodidiel, čo prispieva k tvorbe zdravej klenby nôh, ktorá udržiava záťaž celého tela. Keďže zaťaženie chodidiel v MBT je rovnomerné, táto obuv poskytuje jedinečnú ochranu proti výrastkom (hallux) a zápalom na päťach. MBT poskytuje mnohé výhody pre ľudské telo a dôležité je, že to potvrdzuje aj stále rastúci počet medzinárodných štúdií, čo je dôvodom, prečo obuv MBT v súčasnosti doporučujú lekári aj odborníci na fitness.

O blahodarných účinkoch tejto obuvi sa môžete presvedčiť aj Vy sami. MBT CENTRUM BRATISLAVA (Trnavská cesta 74B, tel.: 0917435218, e-mail: info@mbt-info.sk, www.mbt-info.sk) je každý pracovný deň otvorené od 10 do 18 hodiny. Každého čakajú na bezplatné vyšetrenie chodidiel, ktoré vykonávajú fyzioterapeuti pomocou tlakomernej platformy. Počítač vygeneruje aktuálny stav nôh a snímka chodidla ukáže štruktúru klenby aj symetriu tela. Na základe

výsledkov si môžete vyskúšať ľubovoľný model obuvi MBT a rozdiel medzi bežnými topánkami a MBT pocítite už v prvej chvíli.

Veríme, že aj na Slovensku si dopraje čoraz viac ľudí zdravie a pohodlie pre svoje telo a nájde znova radosť z pohybu ako aj tí vďační zákazníci po celom svete, ktorým obuv inšpirovaná chôdzou naboso zmiernila bolesti krížov, kĺbov a chrbtice, či pomáhala v liečbe plochých nôh, alebo krčkových žíl. V MBT je toto všetko možné.

zriad'te si
elektronickú faktúru za elektrinu
a doprajte papieru krajší osud

S elektronickou faktúrou teraz každý získa aj **15% zľavu**
na vybrané elektrospotrebiče Whirlpool v sieti NAY Elektrodom.

www.elektroweb.sk
elektrina cez internet

INZERCIA

VOICES LIVE

Nezisková organizácia Voices pripravuje v Bratislave ďalšie multižánrové podujatie s názvom Voices Live. V priebehu jedného večera na ňom ponúka viacero zážitkov. V dvojhodinovom moderovanom programe na veľkom plátne premietne štyri videofilmy vlastnej produkcie zo sérií Nápad sa ráta, Svet sa nás týka a Hudobné úlety. O náhradných rodičoch bude hovoriť s Natáliou Blahovou. O Bielorusku a slobodnom myslení porozpráva Vlado Talian z občianskeho združenia Hlava 98, o aktivitách v neziskovom sektore a médiách

povie Laco Ďurkovič. V krátkej čítačke a rozhovore Voices predstaví mladého spisovateľa Petra Krištúfka a projekt Anasoft litera. Naživo bude hrať skupina Longital a mladý producent experimentálnej elektroniky GLGN v spolupráci Jimmym Pe(e) a Kasioboyom. To všetko a oveľa viac môžete zažiť vo štvrtok 24. septembra 2009 o 19:00 h. v Heineken Tower Stage (Tower 115) v Bratislave. Viac informácií nájdete na www.voices.sk.

Andrea Gajdošová

VÝHERCOVIA KNIHY HRY A SNY

V predchádzajúcom čísle Bratislavského kuriéra sme vyhlásili súťaž o 30 športových encyklopédií. Takmer všetky odpovede na súťažnú otázku - V akom športe bude Alena Prochádzková reprezentovať Slovensko na ZOH 2010 vo Vancouveri - boli správne. Prinášame mená 30 výhercov publikácie HRY A SNY.

1. Marcela Morsztýnová
2. M. Hornisová
3. Vladimír Bystran
4. Ing. Jaromir Jankula
5. Ján Chovanec
6. Lukáš Michalička
7. Michal Majzlík
8. Zdeno Kuna
9. Filip Benko
10. Andrej Budaj
11. Gabriela Poliaková
12. Michal Ferianc
13. Ján Ďumbala
14. Marián Vojtko
15. Oldřich Salva
16. Ing. Pavel Olšovský
17. Tibor Bikár
18. Bc. Renata Jánošová
19. Eva Blatná
20. Ing. Zuzana Tumová
21. Luba Pospechová
22. Tomáš Varačka
23. Mária Uharčeková
24. Mária Fučilová
25. Veronika Békesová
26. Stanislav Jankto
27. Lukáš Vrabc
28. Miroslav Tvrđík
29. Marek Tylka
30. Andrea Boledovičová

Srdečne blahoželáme.

PRETEKY KAČÍC BUDÚ 5. SEPTEMBRA

Každá kačka na pretekoch pomôže. Tú svoju si môže ktokoľvek symbolicky adoptovať na www.pretekykacic.sk, čím podporí neziskovú organizáciu podľa vlastného výberu.

V sobotu, 5. septembra od 12. hod. sa v Areáli Divoká voda v Bratislave - Čunove uskutoční 2. ročník Pretekov kačíc. Na návštevníkov čakajú preteky adoptovaných kačíc, raftových tímov, hry a aktivity pripravené zapojenými organizáciami a ďalší veselý program pre deti aj dospelých. A samozrejme - skvelé

ceny pre majiteľov najrýchlejších kačíc. Podujatie organizuje Komunitná nadácia Bratislava, ktorá svoj výťažok venuje na obnovu gotickej veže v Sade Janka Kráľa pri Dunaji. Ďalšími spolupracujúcimi organizáciami sú Slovenský skauting, Lepší svet, Petržalské ihriská, Únia materských centier, Mačky SOS a Voices. Tie použijú získané peniažky na zmysluplné projekty, ktorým sa dlhodobo venujú.

(ag)

OTÁZKY PRE „KOMPETENTNÝCH“

NA LAFRANCONI MIZNÚ TOPOLE

Chcel by som Vás po-
prosiť o informáciu (a určite to
zaujíma aj ďalších Bratislav-
čanov), čo sa deje s topolmi na
nábreží okolo mosta Lafranconi
a ďalej smerom na „bývalé“
PKO. Najskôr boli zlikvidované
tri stromy až po zem pri stožiar
veľkoplošnej reklamy (chápem,
zavádzali, zakrývali výhľad
vodičom idúcim po diaľnici na
reklamu). Niektoré budú namie-
tať, že vymierali, možno áno,
lebo keď stávali tú reklamu
zrezali im vrcholce. A pointa
- teraz zrezávajú vrcholce ďal-
ším topolom, aby ich mohli po
nejakom čase zlikvidovať! Rafi-
nované ako kryštálový cukor. Už
sa teším, kedy aj tu na mieste
stromov vyrastie betónové čudo.

Váš čitateľ Karol

Magistrát hlavného mesto
Slovenskej republiky, ako vlast-
ník pozemkov podľa § 47 ods. 2)
zákona 543/2002 Z. z. o ochrane
prírody a krajiny, v znení zmien
a doplnkov je povinný sa o dre-
viny starať, najmä ich ošetrovať
a udržiavať. Udržiavaním drevín sa
okrem iného rozumie aj odborne
realizovaný a cielený orez drevín,
odstránenie odumretých častí
drevín, ktoré ohrozujú stabilitu
stromu, resp. okolie.

Dreviny rastúce na
Dvořákovom nábreží boli jedine-
ce preschnuté v korunách, preto
Magistrát hl. m. SR zabezpečil ich
odborné ošetrovanie. Dreviny, ktoré
boli vyrúbané, boli jedinec suché,
odumierajúce bez predpokladu
regenerácie. Ide o frekventovanú
časť nábrežia, kde sa pohybuje
množstvo cyklistov a občanov,
stromy neboli v minulom období
ošetrované a topole majú krehké
drevo, preto bolo potrebné tieto
stromy z bezpečnostného hľadiska

odborne ošetriť.

Ďalšie zotrvanie týchto
stromov na pozemku bolo bez-
prostredným ohrozením zdravia
alebo života človeka, resp. ohro-
zením majetku. Interpretovanie

odborných zásahov do zelene
v súvislosti s veľkoplošnou re-
klamou je irelevantné.

Mária Račková
oddelenie marketingu
a cestovného ruchu magistrátu

TERČ

Vaše postrehy, námety, otázky týkajúce sa života
v Bratislave, činnosti samosprávy a jej predstaviteľov,
negatíva, ale aj pozitíva, s ktorými sa denne stretávate.
Bratislavský kuriér sa bude snažiť adresovať ich
kompetentným a priniesť na tieto podnety odpoveď.

Vaše otázky smerujte s označením „Terč“
na e-mailovú adresu redakcie: šfredaktor@skurier.sk,
poštovú adresu: Ventúrska č. 4, Bratislava 811 01

PRÁVNA PORADŇA

Nemám dobré spomien-
ky na tohtoročnú dovolenku.
Cestovná kancelária si nespĺnila
zmluvné podmienky. Namiesto
dvoj, sme mali s priateľkou troj-
postelovú izbu a dali k nám ženu
zo zájazdu a navyše fajčiarku.

Nemali sme výhľad na
more, izby neupratovali, iba vyná-
šali smetné koše, teplá voda tiekla
len prvý deň. Na nedostatky sme
upozornili delegáta a oznámili mu,
že ak nám nedá izbu, akú prezen-
tovali v zmluve, odídeme do iného
hotela a budeme požadovať za nové
ubytovanie preplatiť účet. Aj sme
sa nakoniec premiestnili do iného
hotela. Samozrejme, nič neuhradili,
ani nevrátili peniaze. Chceme sa spý-
tať, ako postupovať, ak CK poruší
zmluvné podmienky.

Lucia

V prvom rade je potrebné
sa pri kúpe dovolenky v cestov-
nej kancelárii uistiť, či dovolenka
má parametre, ktoré požadujete.
Zmluva o obstaraní zájazdu musí
mať písomnú formu a okrem iných
náležitostí musí obsahovať aj uve-
denie všetkých poskytovaných
služieb, ktoré sú zahrnuté do ceny
zájazdu. Teda v písomnej zmluve
ešte pred tým, ako ju podpíšete
skontrolujete: či Vám vyhovuje typ
ubytovania, stravovanie, či budete
ubytovaní spôsobom, na ktorom ste
sa s cestovnou kanceláriou dohodli
(napríklad aj či budete mať výhľad
na more).

Ak po príchode do dovo-
lenkovej destinácie zistíte, že ubyto-
vanie, resp. zájazd nespĺňa niektoré
z dohodnutých parametrov, sťažujte
sa u delegáta cestovnej kancelárie,
pretože cestovná kancelária zodpo-
vedá objednávateľovi za porušenie
záväzkov vyplývajúcich z uzatvore-
nej zmluvy bez ohľadu na to, či tieto
záväzky má splniť cestovná kance-
lária, alebo iní dodávatelia služieb,
ktoré sa poskytujú v rámci zájazdu.

Vaše právo na odstránenie
chybne poskytnutej služby musíte

uplatniť bezodkladne, a to u dodá-
vateľa služby alebo u povereného
zástupcu cestovnej kancelárie - de-
legáta. O uplatnení tohto práva je
potrebné urobiť písomný záznam v
spolupráci so zástupcom cestovnej
kancelárie. V prípade, ak Vám de-
legát cestovnej kancelárie odmietne
vyhotoviť, resp. podpísať písomný
záznam o Vašich sťažnostiach,
jednotlivé nedostatky spíšte, tento
zoznam dajte podpísať prípadne
ďalším účastníkom zájazdu spolu
s uvedením ich mena, priezviska
a kontaktu na nich a tieto nedostatky
aj zdokumentujte prostredníctvom
fotografii.

Ak neplní cestovná kan-
celária povinnosti vyplývajúce zo
zmluvy riadne a včas tak, ako boli
dohodnuté, musíte uplatniť svoje
právo písomne v cestovnej kance-
lárii bezodkladne, najneskôr však
do troch mesiacov od skončenia
zájazdu, alebo v prípade, že sa zá-
jazd neuskutočnil, odo dňa, keď sa
mal zájazd skončiť podľa zmluvy,
inak Vaše právo zaniká. Na uznanie
nárokov pri chybné poskytnutej
službe predložíte písomný záznam
podpísaný delegátom, resp. zdoku-
mentovanie vád.

Ak Vašu reklamáciu cestov-
ná kancelária nevybaví v lehote 30
dní, môžete sa s podnetom obrátiť
na Slovenskú obchodnú inšpekciu.
Ak napriek tomu nebude Vaša re-
klamácia vybavená, resp. cestovná
kancelária odmietne akúkoľvek
zodpovednosť, môžete sa obrátiť so
svojím nárokom na súd.

Ivan Švec
advokát

NA KALVÁRII OPĚT BRIGÁDOVALI AJ CUDZINCI

Osemnásť študentov
– kórejských a slovenských - sa na
dva týždne nastahovalo do Základ-
nej školy na Hlbokej ceste. Tu si
varili, spali, rozprávali sa i zabávali.
Odtiaľ to mali len na skok na bra-
tislavskú Kalváriu, kde pokračovali
v odkrývaní základov ďalšej časti
pôvodného pútnického chodníka.

Medzinárodný tábor
dobrovoľníckej práce už po piaty
raz zorganizovalo občianske zdru-
ženie INEX Slovakia v spolupráci
s mestskou časťou Bratislava-Staré
Mesto. Kým mestská časť posky-
tuje mladým ľuďom ubytovanie
v základnej škole (celkom náhodou
v priestoroch bývalej kaplnky),
hlavné mesto na projekt revitalizá-
cie Kalvárie prispelo finančne.

„Naši kórejskí hostia sa
už pred svojím príchodom zau-
jímali o dôvody, ktoré nás vedú
k odkrývaniu cirkevných objektov.
Nechápali význam a súvislosti,
nerozumeli, ako to môže súvisieť
s našou históriou,“ priblížila Hanka
Bogdanová, projektová manažérka
Inex.

Študenti zbavili už odkry-
tý chodník ročných nánosov, očis-
tili miesto, kde stála v dávnej mi-
nulosti kaplnka. „Kórejčania sa ho-
lými rukami pustili do vytrhávania
buriny, nepoznali žihľavu, preto sa
veľmi čudovali, keď ich poprhla,“
s úsmevom prezradila Lucia Bur-
dová z pezinského Malokarpatské-
ho múzea, ktorá v dobrovoľníckom
tábore vykonáva odborný dozor.

(pk)

V DÚBRAVKE PRIBUDNÚ NOVÉ KOMUNÁLNE BYTY

Mestská organizácia GIB
(Generálny investor Bratislavy)
v júli odovzdala stavenisko, ur-
čené na výstavbu bytového domu
na ulici Pri kríži v Dúbravke.
Bytový objekt bude realizovaný
ako združený objekt s mestskou
časťou Dúbravka a celkový po-
čet bytov, ktoré budú postavené
v tomto objekte je 52.

Obytný dom bude mať
9 nadzemných podlaží, tvorí ho
budú dva samostatné vchody s 26
bytovými jednotkami, z toho 24
bytov bude 2-izbových a 2 byty
budú 1-izbové. Plocha 2-izbového
bytu je 57,95 a 62,32 m². Plocha
1-izbového bytu je 43,56 a 46,36
m². Stavba sa nachádza na ulici
Pri kríži v bezprostrednej blízkosti
„Domova dôchodcov“ v Dúbravke.

Zmluva o dielo s úspeš-
ným uchádzačom na vykonanie
stavebných a montážnych prác na
stavbe spoločnosťou OTYK invest,
s.r.o. bola podpísaná 9. júla 2009
na základe verejného obstarávania,
postupom verejnej súťaže.

Doba výstavby je do 70
týždňov po odovzdaní staveniska
zhotoviteľovi, celkové náklady
budú viac ako 2,55 miliónov euro
(takmer 76,8 milióna korún).

(pk)

DUCHOVNÉ
SLOVO

Sú dni, ktoré sa nám nezmazateľne zapisujú do nášho života. Dni, ktoré majú podtón radosti alebo žiaľ aj podtón smútku. Možno aj ten dnešný deň – 21. august – mnohým mnoho hovorí v smutnom podtóne. Napriek odstupu rokov ten august 1968 stále v nás rezonuje. A hoci spomienky blednú, predsa len sú stále prítomné. Jedni ich prežívajú v neustálom preklínaní, lebo či sa to niekomu páči alebo nepáči, sovietske a spojenecké tanky, okrem tých Rumunských, priniesli stratu ilúzií, zašliapali slobodu jednotlivca i spoločnosti a pomohli opäť nastoliť tvrdo diktatúru komunizmu. A to nehovorím o tých, ktorí počas augustových dní, alebo nasledujúcich niekoľko mesiacov roku 1969 stratili svoje životy a ostali po nich perzekvovaní príbuzní a priatelia. Naozaj, august prináša zvlášť do života tých generácií, ktoré ich prežili od tých 15 do tých 50 ročných (z tých starších už len málokto žije, a tí pod 15 ešte azda vtedy to tak nevnímali) množstvo otázok, množstvo otázok, na ktoré sa dáva ťažko odpoveď. Môžeme hovoriť smelo o stratených generáciách. Lebo keď prišiel druhý, už nie závan slobody, ale naozaj chvála Bohu, trvalý záchvev slobody, mali už vek od 36 do 71. Tí mladší nemali vypestovanú schopnosť rýchlej preorientácie sa v nových spoločenských podmienkach, mnohí podľahli ilúziám iných a skončili tak, že nakoniec mnohí pod vplyvom rôznych okolností rezignovali na slobodu, a druhí – tí starší zas začali konať a hovoriť ako Izraeliti po odchode z Egyptského otroctva na púšti, keď sa vzbúrili proti Mojžišovi a lamentovali nad stratou hrncov plných mäsa a cibule. Tak aj oni plačú nad stratou akej takej istoty v komunizme. A to je naozaj tragédia. Tragédia vyplývajúca z nedostatku radosti a viery zo slobody. Tragédia, ktorá v konečnom dôsledku potom vedie ľudí ako Izraelitov nekončiacimi sa bludnými cestami púšte. Púšte, v ktorej zúri tvrdý boj o prežitie, a ktorý zatemňuje nielen pohľad na nebo, ale hlavne pohľad na iného človeka. Preto je nesmierne dôležité, aby sme do nášho života vniesli piliere, ktoré budujú.

Pápež Ján Pavol II. v jednom prejave k diplomatom hovorí: „Život v spoločnosti – osobitne medzinárodný život – predpokladá spoločné nedotknuteľné práva, ktorých úlohou je zaručiť bezpečnosť a slobodu obyvateľov a národov ... Svet by bol úplne iný, keby sa podpísané dohody začali úprimným spôsobom aplikovať!“

Daniel Dian
šéfredaktor Duchovného pastiera

Dva mesiace prázdnin ubehli neuveriteľne rýchlo. Už o týždeň sa deťom začína nový školský rok. Postupne sa začne ochladzovať a my budeme uskladňovať dopestované potraviny na zimu. Doktor Igor Bukovský z Ambulancie klinickej výživy, ktorá sídli na Mýtnej 5 (www.akv.sk) nám prezradil sedem najlepších potravín jesenného obdobia. Sprostredkujeme vám, ktoré potraviny to sú, čo obsahujú, a prečo je dôležité, aby ste si ich čo najčastejšie dopriali.

Číslo jeden patrí jablku, ktoré doktor Bukovský nazýva kráľom ovocia. Jedno veľké jablko denne môže už o pár týždňov znížiť cholesterol o 8 – 11 % a dve jablká týždenne znižujú riziko a prejavy astmy a výrazne zlepšujú priebeh cukrovky II. typu. Jablká obsahujú flavonoidy, polyfenoly, vlákninu, antokyaníny (farbivá v šupke) a fytosteroly – každý hryz jablka má látky, ktoré chránia vaše srdce, cievy, mozog, pľúca, pečeň, oči, nervy, kosti, svaly... anatómia je dlhá. Navyše, potláčajú zápal, „upratujú“ v hrubom čreve, podporujú imunitu a „poslušnosť“ buniek. Jablká s červenou šupkou obsahujú až päťkrát viac antioxidantov ako zelené druhy. Ak to nie je z hygienických dôvodov nevyhnutné, šupku nikdy neodkrajujte.

Ďalším ovocím, ktoré je sladkým plodom leta a jesene je hrozno. Podľa doktora by sme mali

ZDRAVIE S IGOROM BUKOVSKÝM
ZDRAVÁ JESENNÁ SEDMIČKA

prednosť dávať skôr červenému než bielemu. Červená hroznová šupka totiž obsahuje všetky fytochemikálie, ktoré chránia „dobrý“ cholesterol pred oxidáciou, krvné doštičky pred zlepovaním, znižujú krvný tlak a tým všetkým chránia organizmus najmä pred infarktom a mozgovou porážkou.

Neodmysliteľnou súčasťou jesennej úrody sú i slivky. Dužinatý plod tohto ovocia obsahuje napríklad veľa draslíka, ktorý je spolu s pektínom (tiež obsiahnutým v slivke) výborným pomocníkom pre ľudí s aterosklerózou, ischemickou chorobou srdca, vysokou hladinou cukru v krvi, vysokým tlakom a pod. Slivka obsahuje veľa karotenoidov (žltého rastlinného farbiva) s protirakovinovým účinkom. Ak chcete predchádzať rakovine, mali by ste zvýšiť príjem beta-karoténu, ale v prírodnej forme, pretože syntetický beta-karotén môže dokonca vznik rakoviny podporovať! So slivkou sa do vás dostanú aj prírodné ovocné kyseliny, ktoré majú dezinfekčný účinok na tráviaci trakt, avšak len v prirodzenom stave. Najmä sušené slivky obsahujú dôležité látky vo vyššej koncentrácii. Na margo sliviek Bukovský hovorí: „Radšej sušit ako destilovať!“

Ovsené vločky sú tiež významnou potravinou v boji proti chorobám, ktorú nám prináša letná a jesenná žatva. Ovsené vločky môžete jesť aj „surové“, ale po uvarení sú ľahšie stráviteľné. Táto potravina poskytuje bielkoviny, z ktorých majú aj kone pevné svaly.

Vločky obsahujú vlákninu (beta-glukány), ktorá znižuje cholesterol, stabilizuje hladinu cukru v krvi a podporuje fagocytózu – schopnosť bielych krviniek „zhltnúť“ baktérie, vírusy a rakovinu. B vitamíny a minerály z ovsených vločiek potrebujú najmä vaše nervy, koža a vlasy. Ovsené vločky preto použite na prípravu detských jedál, do müsli, kaší, polievok, palaciek, placiek (aj zemiakových) a pečiva.

Populárnu slovenskú potravinu akou je fazuľa, istotne nájdeme v každej domácnosti. Viete však, čo všetko táto plodina našich starých mám obsahuje? Určite už viete, že ovocie je najlepším zdrojom antioxidantov. Teraz je čas, aby ste sa dozvedeli, že farebné strukoviny sú rovnaká extraliga! Čím je fazuľa tmavšia, tým viac antioxidantov obsahuje. Čierna fazuľa napríklad obsahuje desaťkrát viac antioxidantov (farebných antokyanínov) ako citrusové ovocie a zhruba toľko ako červené hrozno a brusnice! Farby fazule sa v čreve vstrebávajú do krvi a potom chránia vaše bunky.

Medzi zimné zásoby patria nepochybne aj šalimády a kyslá kapusta. Kapusty sú plné tých najlepších vecí, ktoré sa dajú jesť: obsahujú glukozinoláty chrániace pred rakovinou a podporujúce pečeň v detoxikácii, fenoly s antioxidantným účinkom, vitamíny a minerály. Ľudia, ktorí jedia kapustu aspoň dvakrát týždenne, majú o 40 - 60 % nižšie riziko rakoviny oproti tým, ktorí kapustu nejedia takmer vôbec. Kapusta je mimo-

riadne účinná najmä v prevencii rakoviny prsníka a hrubého čreva. Indol-3-karbinol z kapustovej zeleniny odbúrava nadbytok estrogénu, ktorý je jedným z najsilnejších spúšťačov rakoviny prsníka. Izotio-kyanáty aktivizujú detoxikačné a protirakovinové enzýmy vášho tela a „programujú“ rakovinové bunky k odumretiu. Ak chcete všetky tie protirakovinové, protisklerotické a antioxidantné látky z kapusty získať, nechajte ju nakrájanú alebo posekanú postáť pár minút pred ďalším spracovaním. Biela kapusta obsahuje asi desaťkrát viac vápnika ako červená. Červená kapusta zasa obsahuje asi dvakrát viac vitamínu C a štyrikrát viac polyfenolov ako biela.

Na záver sme si nechali žltú tekvicu, ktorú postupne začíname aj na Slovensku vyrezávať do tvaru strašidiel na Sviatok všetkých svätých. Táto tekvica sa nazýva Hokaido a oddávna sa teší veľkej obľúbenosti najmä v Amerike, kde z nej pripravujú chutný koláč. Ide o jednu z potravín s najnižším obsahom tuku a sodíka, na druhej strane bohatú na betakarotén, vitamín E, draslík a vápnik. Preto je zvlášť vhodná pre ľudí s vysokým krvným tlakom. Vzhľadom na obsah betakaroténu, vitamínu C a vlákniny sa s úspechom môže využívať aj v prevencii rakoviny. Pochvalovať si budú aj tí, ktorí majú problémy so stolicou alebo žalúdočné ťažkosti.

Veronika Ševčíková

MEZOTERAPIA – RECEPT PROTI STARNUTIU KOŽE

Proti starnutiu kože sa dá bojovať viacerými spôsobmi. Od správnej životosprávy a striedameho slnenia, cez používanie rôznych krémov, až po odborné kozmetické zákroky. Pri jednom z nich, na mezoterapii, sme na klinike plastickej chirurgie Esthetic stretli aj speváčku Sisu Sklovskú.

Zrejme nejde o vaše prvé ošetrovanie pleti. Aké procedúry ste doteraz vyskúšali?

Bolo to len na odporúčanie mojich kamarátov lekárov a išlo o rôzne dostupné krémy a masti, ktoré existujú a obsahujú kolagén. Odporúčali ich na hydratáciu pleti, na vrásky okolo očí. Zásah takéhoto druhu som ešte neskúšala. Je to po prvýkrát. Pani doktorka rozhodla, že mám dobrú konzistenciu krvi. Neostali mi ani po vpichoch žiadne známky, žiadne modriny. Upozornila ma, že keď sa robí takýto zákrok, večer by som nemala nikam chodiť, spievať, dokonca ani na rande. Nemám na to totiž dávať žiaden mejkap, žiaden prášok, aby nedošlo k infekcii.

Čo ste chceli na tvári zákrokom vylepšiť?

Často som naličená, tá

pleť tým trpí a vieme, že pleť musí byť veľmi hydratovaná, aby bola pružná. Bol to návrh pani doktorky, že vyskúšame túto metódu vpichovaním kyseliny hyalurónovej. Aj keby som chcela nejaký botox, nemôžem ho mať z dôvodu, že mi zmizne určitá mimika tváre. Stane sa nepohyblivá. To si nemôžem dovoliť. Moja tvár mi hrá a mimika je pre mňa veľmi dôležitá. Doktorka sama uznala, že v mojom prípade je omnoho lepšie riešiť pleť takouto cestou, že sa do nej dostanú rôzne vitamíny a hydratačné prvky, ktoré spôsobia, že sa nebudem musieť toľko krémovať. Zákrok sa opakuje do roka dva alebo trikrát a majú s tým absolútne fantastické skúsenosti.

Kedysi sa speváčky, aj herečky báli chodiť na plastiku tváre. Dnes je všetko inak. Ste pripravená aj vy na kritiku verejnosti, že ste sa dali vylepšiť?

To je práve to! Keby som si dala robiť lifting alebo niečo podobné, začali by o mne písať. Ale ja mám v tvári iba vitamíny. Keď budem operáciu a lifting potrebovať, určite k tomu prikočím, pretože som človek, ktorý sa ukazuje na verejnosti a som celý život za estetičnou. Vždy, keď sa na mňa na

koncertoch pozerá toľko ľudí, chcú vidieť pekného človeka, ktorý je upravený, má mladistvý vzhľad. Je to dokonca mojou povinnosťou sa takto o seba postarať. Žena by ale nemala chodiť na skrásľovacie operácie v prvom rade kvôli okoliu, ale kvôli sebe. Samozrejme, ja sa chcem sebe páčiť. Keď uznám za vhodné, že treba prikočiť k vážnejšiemu zákroku, prečo nie.

Rozprávajú si speváčky medzi sebou, čo má ktorá na sebe „nové“?

Určite by som odporučila svojim kolegyniam, nech idú túto procedúru skúsiť. Nie je sa čoho báť. Nejde o žiaden vážny operačný zákrok, nemá to s plasticou chirurgiou nič spoločné. Ide o injekcie plné vitamínov do tváre.

Princípom mezoterapie je, že sa pri nej zavádza malé množstvo revitalizačných substancií do kože pomocou veľkého množstva povrchových mikroinjekcií. Liečenie tváre a krku pomocou mezoterapie sa odporúča na udržanie kvality kože a jej vzhľadu. Je to tiež výborná metóda, ako čeliť prvým príznakom starnutia kože. Koža

speváčka Sisa Sklovská pod rukami riaditeľky kliniky Esthetic Alexandry Novotnej

je po zákroku mäksia, pružnejšia, hladšia, ružovejšia a celkovo žiarivejšia. Mezoterapia sa odporúča aplikovať v 3 týždňových intervaloch.

Peter Kimijan

PREŠPORSKÁ KUCHYŇA

Súčasným trendom v gastronómii je rôznorodosť a v minulosti málo používané suroviny sa stávajú čoraz dostupnejšími. Ako sa mení životný štýl, menia sa aj obľúbené chute a vône. Mnohí inklinujú k ľahším jedlám, skúšajú napodobniť obľúbený pokrm z dovolenky, či ochutnať niektorú z exotických reštaurácií.

Experimentovanie, kombinovanie a skúšanie stále niečoho nového je v súčasnosti možné aj doma. Stačí na to jedna alebo dve doposiaľ nepoužívané suroviny a pripravený pokrm sa zmení na exotiku. V dnešnej modernej dobe chce každý zaujať svojich hostí nápaditým a chutným jedlom, ktoré si nevyžaduje mimoriadne kuchárske umenie a nezaberie mnoho času. Vhodnou kombináciou jedál s nápojmi a osviežujúcou letnou dekoráciou stola dokážete vytvoriť tú správnu atmosféru.

Dnes vám ponúkame na inšpiráciu ďalší recept v kombinácii s lahodným šumivým vínom, ktorý je ideálnym osviežením v akúkoľvek dennú hodinu. Pripravil ho pre vás šéfkuchár roka 2008 a 2009 Jaroslav Židek z reštaurácie Camouflage restaurant, Flowers restaurant & wine bar a Lancia café.

NEBOJTE SA EXPERIMENTOVAŤ – VÝSLEDOK PREKVAPÍ

ČOKOLÁDOVÁ LADOVÁ TERINA S JABLKOVÝM PUREÉ

Pre 4 osoby potrebujeme:

Ladová čokoládová terina (3 farebná)
Mliečna čokoláda 75 g
K tomu 20 g šľahačkovej smotany
Horká čokoláda 50 g
K tomu 35 g šľahačkovej smotany
Biela čokoláda 70 g
K tomu 25 g šľahačkovej smotany
Jablkové pureé
Čerstvé jablká 500 g
Vanilkový lusk 1 ks (alebo vanilkový cukor podľa chuti)
Citrónová šťava z 2 citrónov
Čerstvé maliny a lesné ovocie na ozdobu
0,7 l Hubert L'Original rouge

Postup:

Jednotlivé čokolády necháme rozpustiť v oddelených hrncoch, pričom je potrebné zachovať pomer šľahačky a čokolády. Nalejeme do formy postupne za sebou. Nalejeme a necháme vychladnúť prvú vrstvu. Následne nalejeme ďalšiu a postup opakujeme. Príprava pureé – jablká uvaríme do mäkka, rozmixujeme. Podľa chuti pridáme cukor, vanilkový lusk a citrónovú šťavu. Tak, aby sme zachovali tuhú konzistenciu pureé. Ladovú terinu po stuhnutí nakrájame na kúsky a ozdobíme jablkovým pureé. Podľa fantázie. Somelieri odporúčajú čokoládu podávať s červeným Hubert L'Original, ktorého višňová chuť dotvorí dokonalú symbiózu s dezertom.

Dobrá chuť!
(bj)

INZERCIA

DELIKATESO

aupark
BRATISLAVA SHOPPING CENTER

POLUS
CITY
CENTER

avion
SHOPPING PARK

BRATISLAVA PO-
SKYTNE GRANT DO
31. AUGUSTA

Hlavné mesto poskytuje finančné prostriedky zo svojho rozpočtu v rámci grantového programu na primárnu prevenciu proti drogám a ďalším sociálnopatologickým javom a podporuje rozmanité voľnočasové aktivity detí a mládeže Bratislavy. Grantový program na podporu primárnej prevencie proti drogám a podporu voľnočasových aktivít detí a mládeže - grantový program pre PPP a voľný čas vznikol už v roku 1996.

Financie na podporu programov a projektov zameraných na tieto aktivity a na zmysluplné využívanie voľného času detí a mládeže Bratislavy sa vyčleňujú každoročne v rozpočte hlavného mesta SR Bratislavy v zmysle Zásad vzťahov hlavného mesta SR Bratislavy k deťom a mládeži. O tento grant môžete žiadať do 31. augusta 2009. Formulár žiadosti nájdete na stránke www.bratislava.sk

PROGRAM OPORA

Nadácia SPP sa pomocou svojich programov snaží prispieť ku skvalitneniu starostlivosti o ľudí v nepriaznivej sociálnej situácii prostredníctvom podpory modelových, inovatívnych a progresívnych prístupov. Pod znevýhodnenými skupinami obyvateľstva sa rozumejú: telesne, mentálne alebo zmyslovo znevýhodnení ľudia, opustené alebo inak ohrozené deti a mládež, týrané ženy, opustení starší ľudia, ľudia bez domova atď.

Program OPORA podporí projekty, ktoré vychádzajú z aktuálnych potrieb ľudí, ktorí sú znevýhodnení, podporujú ich spoluúčasť na zmenách, ktoré majú smerovať k zvýšeniu kvality ich života a aktivizácii ich potenciálu. Celková suma určená na prerozdelenie v 1. kole bude 53 280 €, uzávierka tohto kola je 9. septembra 2009. V každom z ôsmich krajov Slovenska vyberie nadácia jednu organizáciu, ktorá môže získať príspevok na svoj inštitucionálny rozvoj vo výške 6 660 EUR. O podporu sa môžu uchádzať mimovládne organizácie zaregistrované ako neziskové organizácie poskytujúce verejnoprospešné služby, občianske združenia, účelové zariadenia cirkvi, nadácie a neinvestičné fondy. Všetky potrebné informácie nájdete na stránke www.nadaciaspp.sk.

(vs)

STARÁ RADNICA ODKRYLA UNIKÁTNU PEC

Hlavné mesto sa v roku 2004 rozhodlo zrekonštruovať komplex Starej radnice. V prvej etape, ktorá sa skončila minulý rok, sa obnovil Apponyho palác a následne práce pokračovali priamo v Starej radnici. Návštevníkom by mala byť opäť sprístupnená budúce leto. Dovtedy však prejde budova komplexnou rekonštrukciou spojenou s archeologickým výskumom, ktorý postupne odhaľuje množstvo zaujímavých artefaktov.

Z DEJÍN STAREJ RADNICE

Keď hovoríme o Starej radnici, prekvapujúce je, že nejde o jednu budovu. Ak neberieme do úvahy prepojenie s Apponyho palácom, radnica sa skladá z troch pôvodne samostatných domov. Dnešné Hlavné námestie bolo pôvodne veľké trhovisko, kde ste si mohli kúpiť všetko okrem mäsa a rýb. Avšak, ani po tieto potraviny ste nemuseli chodiť ďaleko. Rybiemu trhu bolo vyčlenené súčasné Františkánske námestie a terajšie Primaciálne námestie patrilo obchodníkom s mäsom. Keďže išlo o veľmi lukratívnu časť mesta, parcely okolo trhoviska si rozdelili najplyvnejší patricijovia mesta. Na jednej z týchto parciel si v 14. storočí postavil dom richtár Jakub II. Išlo o prvý dom z neskoršieho komplexu radnice. Vedľa domu si dal richtár vybudovať podľa vzoru z cudziny vežu na uskladnenie vzácného tovaru a ako útočisko v prípade nebezpečenstva. Dom richtára slúžil zároveň na schádzanie sa mestskej rady, a tak môžeme povedať, že už od začiatku slúžila stavba ako mest-

ská radnica. V tom istom storočí pribudol kúsok od Jakubovho domu Ungerlov dom. Medzi nimi zostala pomerne úzka prejazdová plocha.

V 16. storočí dalo mesto komplex troch budov spojiť. Fasády zjednotili rovnakými oknami v kamenných rámoch, namiesto jednotlivých striech s hrebeňmi kolmými na námestie postavili vysokú pozdĺžnu strechu. Vežu zvýšili a po zemetrasení v roku 1586 dodal kamenár z Wolfsthalu kamennú balustrádu na galériu veže. Dnešná úprava veže je z roku 1733.

REKONŠTRUKČNÉ PRÁCE

Reštaurátori otlčú omietky, vyburajú murivá pre dispozičné zmeny a podlahy až na nosnú konštrukciu. Radnica tak bude mať nové omietky, podlahy, sociálne zariadenia, výťah. Umelecko-reštaurátorské práce budú stolárske, kováčske i kamenárske a remeselníci sa postarajú o drevené obklady stien, dvere, zárubne, štuky stropov, výmalbu stien, kamenné prvky stavby, kamenné plastiky a kovové mreže.

V rámci obnovy budú urobené nové prípojky vody, kanalizácie a elektriny a vymenia sa všetky rozvody v budove – voda, kanalizácia, elektrina, vykurovanie, chladenie, elektrická zabezpečovacia aj požiarne signalizácia, kamerový systém a núdzové osvetlenie.

Rekonštrukcia by mala skončiť na budúce leto. Primátor Bratislavy Andrej Ďurkovský sa vyjadril, že ide o prioritnú stavbu. Aj preto bol zmluvný náklad obnovy Starej radnice dohodnutý v zmluve o dielo so zhotoviteľom stavby, kto-

rým je spoločnosť Hílek a spol., na 6 993 000 €, čo je cca 210 678 000 Sk bez nákladov na interiéry.

VÝSKUM PRINIESOL CENNÉ NÁLEZY

Primárne sa v Starej radnici hľadali v suterénoch základy domov a ich rozsah. Vďaka tomu sa zistilo, že dva staršie domy, boli len „zlepené“ Pauerovým domom a nešlo o tri samostatné objekty.

V Prednáškovej sieni sa našla odpadová jama, kde reštaurátori objavili množstvo zaujímavých nálezov, ktoré dotvárajú predstavu o živote vtedajších ľudí. V tejto jame sa našli zvyšky keramiky – krčahov i hlinených gotických pohárov a podľa nich sa podarilo zrekonštruovať jednotlivé typy a tvary týchto dobových nádob. Našli sa v nej však aj zvyšky jemného a tenkého skla.

V miestnosti, ktorú výskumníci nazvali „arzenál“ boli objavené zvyšky historickej výzbroje. Zhrdzavené ale dobre rozpoznateľné hroty šípov, ktoré sa používali ako strelivo do kuší a kamenné delové gule budú vystavené pre budúcich návštevníkov Starej radnice.

Okrem hnutelných nálezov odkryli reštaurátori aj vzácne maľby schované pod vrstvou novších náterov. Vďaka sonde zistili, že v Radnej sieni bola pôvodne zelená dekoratívna výzdoba, klenba v nej a jej biblické výjavy sú datované do 17. storočia. Dokonca sa zistilo, že vedľa Radnej siene bola pôvodne kaplnka, ktorú však neskôr kvôli potrebe väčšej siene zrušili.

Najcennejším objavom v Starej radnici je unikátna keltská

pec, ktorá nemá na Slovensku obdobu. Ide o hlinenú hrnciarsku pec z obdobia, ktoré sa nazýva laténske, teda mladšia doba železná. Jedinečná je rozsahom, v ktorom sa zachovala.

Na Slovenku sa našlo množstvo pozostatkov takýchto pecí, išlo však väčšinou len o vypálené kruhové odtlačky v zemi. Ani jedna sa v nadzemných častiach nezachovala v takej kvalite. Túto pec reštaurátori našli už pri obnove Apponyho paláca, vtedy ju však nemohli celú odkryť, tak ju zafixovali a teraz sa pustili do opätovnej rekonštrukcie.

Pec pochádza z obdobia keltského osídlenia - do mladšej doby železnej (laténska doba), ktorá sa datuje od r. 450 pred Kristom až do začiatku nášho letopočtu. Táto pec by mala byť zhotovená

približne 100 rokov pred Kristom. Úplne sa zachovalo ohnisko a časť s prieduchmi, cez ktoré sáľalo teplo. Kупolovitá vrchná časť pece, v ktorej bola pri vypalovaní uložená keramika, sa zakaždým vystavala nanovo, a preto sa nám nezachovala.

Po zrekonštruovaní radnice bude pre verejnosť prístupný aj tento slovenský unikát. Kým sa tak stane, musí pec prejsť ešte čistením, zafixovaním a budú pre ňu vytvorené špeciálne podmienky ako je stála teplota, stála vlhkosť a pod. Návštevníci ju budú vidieť za sklom spolu s rekonštrukčným nákrešom, aby si dokázali predstaviť jej reálnu podobu.

Veronika Ševčíková

INZERCIA

Užite si letné radosti!
Blízko a bez starostí!

Kráľovské kúpele Turčianske Teplice - relax, zdravie, zábava
Liečivá voda • Prekrásna príroda • Perfektné služby

REZERVUJTE SI SVOJE POBYTY ČO NAJSKÔR, ZAJTRA UŽ NEMUSIA BYŤ VOLNÉ!

ROZLÚČKA S PRÁZDINAMI - pobyt SPA&AQUAPARK

(4 noci, 160 €, detské zľavy)
28. 8. - 1. 9. 2009 Velká Fatra***, nová ubytovacia časť

KLASIK MINI (5 nocí už od 325 €)
1. 9. - 6. 9. 2009 Velká Fatra***, nová ubytovacia časť
13. 9. - 18. 9. 2009 Velká Fatra***, nová ubytovacia časť

SPA & AQUAPARK mini (od 1 noci od 30,00 €)

30. 8. - 31. 8. 2009 Velká Fatra***
11. 9. - 12. 9. 2009 Velká Fatra***
12. 9. - 13. 9. 2009 Aqua**
20. 9. - 21. 9. 2009 Aqua**

Pobyt SPA&AQUAPARK (6 nocí - cena už od 55,00 € na noc)

14. 9. - 20. 9. 2009 Hotel Velká Fatra***

POBYT VÍKEND (2 noci)

28. 8. - 1. 9. 2009 Hotel Velká Fatra***, nová ubytovacia časť
5. 9. - 7. 9. 2009 Hotel Aqua**
21. 9. - 23. 9. 2009 Hotel Velká Fatra***, nová ubytovacia časť
posledné voľné miesta

KLASIK alebo KLASIK ŠPECIÁL (od 7 nocí od 441 €)

1. 9. - 20. 9. 2009 Velká Fatra***
5. 9. - 13. 9. 2009 Aqua**
14. 9. - 27. 9. 2009 Aqua**
1. 9. - 10. 9. 2009 Velká Fatra***, nová ubytovacia časť
19. 9. - 26. 9. 2009 Velká Fatra***, nová ubytovacia časť
24. 9. - 1. 10. 2009 Velká Fatra***, prvé poschodie

HARMONIA MINI (4 noci od 244 €)

1. 9. - 5. 9. 2009 Velká Fatra***, nová ubytovacia časť
22. 9. - 26. 9. 2009 Velká Fatra***, nová ubytovacia časť
27. 9. - 1. 10. 2009 Velká Fatra***, nová ubytovacia časť

ACTIVE MINI (3 noci, cena už od 174 €)

25. 8. - 28. 8. 2009 Aqua**
28. 8. - 31. 8. 2009 Aqua**
15. 9. - 18. 9. 2009 Velká Fatra***, nová ubytovacia časť
18. 9. - 21. 9. 2009 Aqua**
23. 9. - 26. 9. 2009 Velká Fatra***, nová ubytovacia časť

Slnko, voda (liečivá a termálna),
vzduch! Čo ešte by ste si mohli
priať? Pohodlné ubytovanie?
Vodné atrakcie a zábavu?
Chutnú stravu, skúsený a milý
personál? Procedúry, pri
ktorých ožijete...

SILVESTROVSKÉ POBYTY 2009 UŽ V PREDAJI!

V termínoch od 27. 12. do 6. 1. sú pre Vás pripravené silvestrovské pobyty Klasik Exclusive, Active, Wellness & Aquapark, SKI&AQUAPARK s ubytovaním v hoteli Velká Fatra*** alebo Aqua** už od 308 € na osobu a pobyt.

Všetky pobyty zahŕňajú ubytovanie, stravovanie, vstupnú lekársku konzultáciu, liečebné procedúry, silvestrovskú večeru a zábavu, novoročný koncert, tanečné večery.

Kúpele Turčianske Teplice sú ako stvorené na plnenie tajných túžob a snov.

Poznámka: Na mieste sa platí daň z ubytovania mestu 0,5 € na osobu a noc.

Rezervujte si SVOJ POBYT čo najskôr, zajtra už nemusí byť voľný!
Sledujte výhodné ponuky na stránke www.therme.sk! Viac informácií vám ochotne poskytnú aj na adrese: marketing@therme.sk a telefónnych číslach 00421 43 4913865, 4913111, 4913863.